

FÅGLAR

i Närke

#2 2021 Från starten #174

Illustration

Efter NOFs holkar i Oset: Vi ska vara ett föredöme

HAR NI SETT allt nytt i Oset i Örebro? Ett 60-tal nya holkar av olika storlek är utplacerade. Holkar för småfågel, stare, knipa och tornseglare har satts upp med ideella krafter från arbetsamma NOFare under våren. Näsbyängen har också med omsorg förvandlats till en riktig pärla med vidsträckta sankängar, en mosaik av vattenspeglar och häckningsöar samt berikats med spännande projekt för hus- och backsvalor.

UNDER EN LÅNG TID har det funnits en idé om att bygga en backsvalebrink i Oset. Det har diskuterats i olika forum genom åren med Örebro kommun, som förvaltar det stadsnära naturreservatet. Ingen part har tidigare haft energi eller möjlighet att på egen hand driva frågan och genomföra den.

Men i år hände det. När det ändå pågick markarbeten i Oset tog vi i NOF tillfället i akt att se om de resurserna kunde utnyttjas på ett effektivt sätt. NOF har på olika sätt fått in en del pengar till fågelskydd, vilket gjort det möjligt för oss att bli medfinansierare i projektet. När sedan Örebro kommun stöttade våra tankar fullt ut kunde vi gemensamt trycka på startknappen.

Två backsvalebrinkar och ett hussvalebarn har det blivit än så länge. Nu blir det spännande att se om svalorna accepterar vårt erbjudande och om placeringarna är riktiga. När det här skrivs har arbetet just avslutats. Erfarenheter från andra liknande åtgärder, både i Sverige och i andra länder, visar att brinkar och torn för svalor kan bli mycket framgångsrika, men ofta tar det något år innan resultatet kan utvärderas.

ERFARENHETER från backsvalebrinkar vid Getterön i Halland visar på bra resultat: redan andra året hittade fåglarna till platsen och började häcka. När det gäller torn för hussvalor har detta prövats i Nederländerna med stor framgång. Men det kan ta något eller några år

innan resultatet kan ses fullt ut.

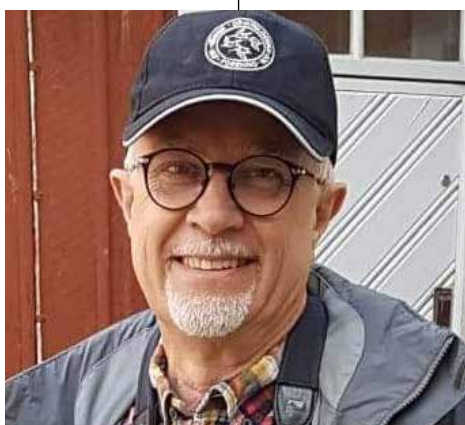
NOF har under året också jobbat med att sätta upp holkar vid olika bergtäkter för att underlätta för berguven att häcka. Det är otroligt glädjande att dessa insatser gett ett bra resultat. Inte nog med att uvarna hittat till en uppsatt holk. De har också fått en trygg plats för sina ungar där man vet att bergtäkten inte ska utvidgas och där boet/klipphyllan inte riskerar att sprängas bort.

Jag är också väldigt glad att vi fått tillbaka pilgrimsfalken som häckfågel i vårt landskap efter mer än 60 års bortavaro. De insatser som gänget i Västernärke har lagt ner under många år har äntligen gett resultat. För tredje året i rad har paret i Fjugesta fått fram ungar. Stort tack alla ni som gjort stora insatser under många år!

ÄR DET DÅ VETTIGT att lägga så mycket resurser på att lokalt underlätta häckningen för ett par fågelarter som ändå har det svårt på Europeanivå? Ja, jag tycker det. Ett område som Oset i Örebro är både skapat av, och under ständig påverkan av, oss människor. Bebyggelsen kryper ständigt närmare och besöksstrycket ökar. Vi har en moralisk skyldighet att på alla sätt kompensera naturen för den påverkan vi människor utsätter den för. Eftersom det här också är ett område som används av många andra än skådare finns det även ett pedagogiskt syfte med sådana här åtgärder. Naturen behöver allt stöd den kan få av oss som utnyttjar den för vår rekreation, oavsett om vi skådar fågel, motionerar, jagar eller på annat sätt drar fördel av de

ekotjänster naturen bjuder på. Genom att informera om vad vi gör för naturen, med skyltar och annan media, jobbar vi för att skapa opinion för ännu fler naturvårdsåtgärder, vilket i sin tur gynnar fåglarna och den biologiska mångfalden.

JAG VILL ATT NOF fortsätter att vara ett föredöme och visar framfötterna i konkreta naturvårdssammanhang. Ett mycket spännande långtidsprojekt med att anpassa ett närliggande, aktivt jordbruk i utkanten av Oset ligger i startgroparna. Kan idén förverkligas kommer vi på ett bra sätt att visa hur man med enkla medel gynnar jordbrukslandskapets utarmade fågelfauna utan att påverka avkastningen från jorden. Låt oss spänna musklerna även i den här frågan och visa vad vi kan!

Ronnie Lindqvist
Ordförande, NOF

INNEHÅLL

i Fåglar i Närke #2.2021

LEDARE: NOF SKA VARA ETT FÖREDÖME	2	NU FÅR SÅNGSVAN OCH TRANA SKJUTAS	8
OMSLAGSFÅGELN: HUSSVALA	3	NOF STÄLLER KRAV PÅ RAPPORTERING	8
GLÄDJANDE MÄRKNING AV UVAR	4	BRA UTBILDNINGAR FORTSÄTTER I HÖST	9
VARMT VÄLKOMNA TILL NOF	4	HÖG SIFFRA FÖR RASTANDE SÄDGÄSS	9
NU KAN BACKSVALORNA FLYTTA IN	5	SÅ MINNS VI MÄSTER ERIK	28
HUSSVALAN HAR FÅTT TAK ÖVER HUVUDET	5	KÅRSTAS HOLKPROJEKT SPRIDER SIG	29
TYSSLINGETORNET SKA ERSÄTTAS	6	HÖSTENS HELA PROGRAM	30
ÖKENPIPARE OCH SÄLLSYNT DOPPING	6	VEM GÖR VAD I NOF	31
PORTRÄTTET: LENA ASP	7	KÅSERI AV BJÖRN ANDER	32

Alltid i FÅGLAR i Närke #2
FÅGELRAPPORTEN
97 415 rapporter 2020 ■ Sidorna 10 - 27

OMSLAGSBILDEN: HUSSVALA (*Delichon urbicum*)

TEXT: MARIANNE JOHANSSON

AKVARELL: STAFFAN ULLSTRÖM

Tecknaren Staffan Ullström har varit till Öland i vår för att få en bra uppfattning om hur svalorna flyger och hur de lever och bor.

I Mörbylånga fick han närbild på svalorna. De flög lågt över vatten för att fånga insekter som trycktes ner av vädret.

Hussvalan tillhör familjen svalor och är en kalenderflyttare. Den kommer ofta tillbaka samma dag år efter år. Arten övervintrar i Afrika.

Hussvalan är lätt att känna igen på den kritvita övergumpen, och har en svart och blåglänsande ovansida. Undersidan är vit. Stjärten är kort och svart, måttligt kluven och saknar spröten.

Storlek 13,5-15 centimeter och vikten är 13-23 gram. Födan är flygande insekter, bladlöss, myggor och flugor med mera.

Både honan och hanen hjälps åt att bygga boet, ruva och mata ungarna.

Boet muras av lera, gräs och rötter gärna under takfoten på hus eller på klippavsatser.

Hussvalan lägger fyra-fem vita ägg, i mera sällsynta fall med ljusröda prickar på. De lägger en-två kullar om året.

Äggen ruvas i 14-19 dygn och ungarna är flygga efter 20-32 dygn.

Det kan bli trångt i boet då ungarna från första kullen är kvar när andra kullens ungar föds: då hjälps alla åt att mata de nya ungarna. Det kan bli upp till 14 individer i ett bo!

Ur Närkes Fågelvärld: Från att varit talrik har hussvalan rödlistats och behovet av stödatgärder har ökat.

Under Atlasinventering 1 (1974-1984) fanns det säker häckning i 187 Atlasrutor (5x5 km) i Närke. Under Atlas 2 (2005-2015) återfanns säker häckning i 116 rutor vilket innebär en minskning med 38 procent.

Trenden i Närke är minskande liksom i hela riket under de senaste 30 åren. Antal hussvalor i Närke beräknas till 2 000 par och för hela Sverige till 100 000 par.

20 nya! Hjärtligt välkomna till NOF!

■ Trots ett år av pandemi, som inneburit att vi inom NOF haft begränsningar i hur vi kunnat träffas, så växer föreningen stadigt när det gäller antalet medlemmar. Vi är nu 671 medlemmar.

Ditt medlemskap innebär att du stödjer NOFs viktiga arbete för fågelskyddet i vårt område (läs mer i detta nummer om bland annat insatser för berguvar, pilgrimsfalkar, backsvalor och hussvalor).

Som medlem kan du delta i exkursioner, resor och intressanta utbildningar. Du får också föreningens fina tidskrift Fåglar i Närke hem i brevlådan fyra gånger om året.

Här är de senaste som valt att bli medlemmar i NOF:

■ Sarah Brandts, Rönneshytta,
■ Suzanne Axelsson, Örebro,
■ Anita Berg och Leif Björck, Örebro,
■ Johan Löfgren, Örebro,
■ Elena Rossi Johansson, Örebro,
■ Lars Johansson, Örebro,
■ Görel Eriksson, Örebro,
■ Lena Åslund, Örebro,
■ Monica och Per Holm, Nora,
■ Anna-Lena Winnerstam, Örebro,
■ Fredrik Bengt Ahl, Örebro,
■ Christina Åhlén, Örebro,
■ Anneli och Elloe Sjöstrand, Örebro,
■ Virpi Joukanen, Örebro,
■ Erik Owusu-Ansah, Umeå,
■ Annelie Lundberg och Anders Glans, Örebro,
■ Lars Magnusson, Örebro,
■ Anna Rundkvist, Örebro,
■ Monika Broström, Örebro,
■ Arne B Lundh och Gun Gillberg, Örebro.

TVÅ BERGUVUNGAR ringmärktes i slutet av maj. Det är positivt eftersom det är fyra år sedan den senaste märkningen av berguv i Närke.

Glädjande märkning av två berguvungar

I SLUTET AV MAJ ringmärktes två berguvungar av Leif Sandgren och Lennart Eriksson.

– Väldigt glädjande, det är länge sedan som jag märkte ungar till berguv, säger Leif Sandgren.

TEXT OCH FOTO: KENT HALTTUNEN

Berguven har det svårt i Sverige, framför allt i Norrland är minskningen kraftig. I Närke har antalet revir varit stabilt under flera år, men antalet ungar som fötts har varit väldigt få. Det finns säkert flera orsaker till nedgången för arten, men en anledning kan vara bristen på bra boplatser.

Därför var det extra glädjande att se att en häckning i en bergtäkt i Närke lyckats. Det är i en av flera bergtäkter där Närkes Ornitolo-

giska Förening monterat upp berguvholkar på klippkanterna.

– Kul att vi får en häckning i en holk så snart efter att vi hjälpt berguvarna med en lämplig bostad, säger Ronnie Lindqvist, som varit ansvarig i Närke för den omfattande riksinventering som pågått under 2019 och 2020.

Berguvholken sattes upp under 2020, och redan efter ett år hittade berguvparet in i den specialbyggda holken.

För ringmärkaren Leif Sandgren var det också en glädjande dag. Det var många år sedan han ringmärkte berguv i Närke.

– Senaste gången jag märkte en berguvunge i landskapet var 2017, berättar Leif som började märka berguvar i Närke 1986.

Nu planerar NOF ett projekt med fler holkar avsedda för berguv till de bergtäktföretag där man vet att det finns aktiva revir.

FÅGEL-POSTERN

Sedan 1992 har konstnären STAFFAN ULLSTRÖM illustrerat förstasidan för "Fåglar i Närke". Totalt har det blivit 116 olika arter på omslaget. Nu har NOF tryckt upp en snygg affisch med alla Ullströms förstasidor. Affischen har måtten 70×100 centimeter och är tryckt på ett fint glossy papper. Du kan som NOF-medlem köpa den för 100 kronor. Tips: Rama in den, den blir en kanonprydnad i varje skådarhem (den kommer rullad i papprör).

Du vill också ha den? Ta kontakt med:

RONNIE LINDQVIST: lindqvist_ronnie@hotmail.com, 070-262 14 17
KENT HALTTUNEN: kent.halttunen@outlook.com, 070-216 11 30

Lennart&Leif märkte 175 starar

■ Lennart Eriksson och Leif Sandgren fortsätter sitt arbete med att ringmärka starungar i Myrö våtmark, Oset och Rynningeviken.

Det är fjärde året som de unga stararna märks och i år besöktes totalt 42 holkar.

– Vi har haft ett bra år med stora kullar, i en holk var det till och med sju ungar, berättar Lennart Eriksson efter att team L&L ringmärkt 175 ungstarar.

Nu kan **backsvaorna** äntligen flytta **in i Oset**

FOTO: RONNIE LINDQVIST

KOMMUNEKOLOG Per Wedholm provborrar i en av de nya backsvalebrinkarna i Oset.

TVÅ NYA backsvalebrinkar är på plats vid Näsbyängen i Oset i Örebro.

– Äntligen har det blivit verklighet av våra idéer, säger Ronnie Lindqvist, ordförande i Närkes Ornitologiska Förening.

TEXT: KENT HALTTUNEN

I många år har Närkes Ornitologiska Förening, NOF, jobbat för att skapa platser där backsvaor kan häcka. Anledningen är att arten håller på att försvinna som häckart i vårt landskap. Förra året fanns det bara två kända platser i hela Närke där backsvaorna grävt sina bohålor.

Dialog

Orsaken till att backsvaorna minskar är säkert flera, men bristen på bra grusbranter där arten kan häcka är uppenbar. NOF har bland annat genom Osetkommittén verkat för att skapa lämpliga boplatser åt backsvalan. I år har en konstruktiv dialog med Örebro

kommun inneburit att två backsvalebrinkar nu finns på plats i Oset.

– Vi skulle ändå genomföra en del grävarbeten i området och då passade vi också på att fixa till två olika grusbranter vid Näsbyängen, berättar kommuneologen och förvaltaren Per Wedholm.

När dessutom NOF erbjöd sig att vara med och finansiera delar av projektet gick det ändå lättare att få gehör för projektet.

Stenmjöl

Under våren har man grävt och skapat två rejäla branter. Yttersta lagret är av stenmjöl och förhoppningen är att backsvaorna ska gräva sina bohålor där.

NOF bidrar med 50 000 kronor till backsvaleprojektet. Det är bland annat ett bidrag från Region Örebro på 23 000 kronor, men också insamlade medel till minne av Bengt Ahl och Rolf Åkeson. Återstående 19 000 kronor kommer från överskottet av bokprojektet Närkes Fågelskydd.

– Jag tycker det här är väl använda pengar. Det här blir några väldigt konkreta fågelskyddsprojekt som alla kan kika på. Hoppas bara att svalorna flyttar in snart, säger Ronnie Lindqvist.

Utkiksplats

Vid backsvalebrinkarna finns också ett hussvioletorn (se separat artikel här intill). Här kommer det att finnas en utkiksplats med ett bord där man kan sitta och spana över Näsbyängen och de nya boplatserna för backsvala och hussvala.

Under året har NOF skapat fler bostäder för fåglarna i Oset. Holkar för småfåglar och starar har tillverkats och monterats upp, liksom holkar för tornseglare.

PS. Vill du också stödja NOFs arbete för att skapa bättre förutsättningar för fåglarna i landskapet, så swisha till 123 02 90 361 eller sätt in några kronor på Bg 5747-3357, skriv "Fågelskydd".

FOTO: KENT HALTTUNEN
Med inspiration från Nederländerna har NOF låtit bygga ett hussvioletorn i Oset.

...och hussvalan har fått fått tak över huvudet

■ Ni kanske redan har sett det nya hussvioletornet vid Näsbykullen i Oset, Örebro?

Det är Närkes Ornitologiska Förening, NOF, som låtit tillverka och montera upp ett parasolltak med plats för många hussvalor.

– Kul, det här blir ju väldigt påtagligt hur vi jobbar för fåglarnas bästa, säger Ronnie Lindqvist, ordförande i NOF.

För många år sedan träffade Birdnerds (Birgitta Dawidsson och Håkan Svensson) holländare på Öland som berättade om hur man där ordnat med bostäder åt hussvalor. I Nederländerna hade man tillverkat parasolltak, och under detta tak byggt olika etage där hussvalor kunde häcka.

Birgitta och Håkan visade lite bilder hur de kan se ut och sedan dess har det funnits en idé om att låta tillverka och sätta upp bostäder här också.

Äntligen verklighet

Nu har det äntligen blivit verklighet. NOF har haft lite pengar som är avsatta för fågelskydd, och när det skulle jobbas i Oset fixade kommunen till en lämplig stolpe och NOF lät bygga hussvioletaket. Nu är det på plats och finns att beskåda vid Näsbykullen i Oset.

– Jag tycker det är väldigt kul att vi i NOF tillsammans med kommunen kan genomföra den här typen av konkreta åtgärder där vi hjälper utsatta fåglar. Nu kommer det finnas en plats där man förhoppningsvis kan titta på både backsvaor och hussvalor som häckar, säger Ronnie Lindqvist.

Ökenpiparen som Toni såg och Andreas fångade på bild.

Toni såg Närkes första ökenpipare

■ Den 4 maj upptäckte Toni Berglund en udda pipare, en som påminde om en ökenpipare, vid Blackstaåns mynning vid norra Tysslingen.

Men det var på långt håll och svårt att med säkerhet artbestämma fågeln. När han kom hem tittade han på några halvdåliga bilder i sin dator. Mycket tydde nu på att det var ökenpipare alternativt mongolpipare, så Toni tog kontakt med andra skådare.

Den 5 maj var en av vårens mest regniga, blåsiga och kyliga dagar. Trots det gick det att hitta fågeln och den kunde nu larmas ut som en ökenpipare. Den kunde observeras under några timmar innan den försvann. Och bilden, den tog Andreas Sandberg.

Om ökenpiparen godkänns av Regionala rapportkommittén är det första fyndet någonsin i Närke.

Hans upptäckte ovanliga skärfläckor

■ Hans Waern har till vana att åka ut och spana fåglar tidigt på morgonen innan han åker till jobbet i Kumla.

Den 12 maj tog han en tur till Oset för att om möjligt lyssna på dubbelbeckasin. Samtidigt spanade han över Lillängen.

– Det är klart jag hajade till när jag såg två skärfläckor, berättar Hans.

Hans Waern larmade ut fåglarna klockan 06.37 och de två skärfläckorna rastade i Oset under lite mer än en timme. Sedan flög de iväg, men det var minst 15 skådare som hann få se de för Närke ovanliga fåglarna.

Senaste observationen är från 26 april 2007. Då sågs tre skärfläckor, också det i Oset.

Tysslingens **tornruin** kan få en **ersättare**

FOTO: MARIANNE JOHANSSON

DET SER ELÄNDIGT UT vid södra tornet i Tysslingen. Av det gamla tornet finns bara rester. Nu planeras för ett nytt torn.

SÖDRA TORNET i Tysslingen ligger där och ser eländigt ut. – Vi jobbar på en lösning och hoppas det kan bli verklighet under nästa år, säger Jesper Pietch som är förvaltare på länsstyrelsen med ansvar för Tysslingen.

Förra sommaren satte markägaren igång med att förstärka vallen vid södra Tysslingen. På den vallen stod södra tornet. Det var i vägen för arbetet med att förstärka vallen som läckte och bidrog till att det blev översvämningar på åkrarna intill.

Då fanns det en förhoppning om att kunna flytta tornet och använda det tillfälligt. Men så blev det inte – och nu har det som återstod av tornet ramlat omkull.

– Vi måste försöka få bort resterna av

gamla tornet så snart som möjligt. Det ser inte bra ut, säger Jesper Pietch på länsstyrelsen.

Nu jobbar länsstyrelsen på att hitta en ny lösning för att kunna ha ett torn/plattform vid södra änden av Tysslingen.

– För oss är det angeläget att göra naturreservatet Tysslingen tillgängligt, och vi vet att södra delen av Tysslingen är en bra plats för bland annat fågelskådare, förklarar Jesper Pietch.

Just nu undersöker länsstyrelsen de olika alternativ som kan vara aktuella, och ska också ha en dialog med de berörda markägarna.

– Om allt faller på plats hoppas jag att vi kan påbörja arbetet redan under hösten eller vintern och då kan ett nytt torn vara på plats under nästa år, säger Jesper Pietch.

Rar dopping i Boglundsängen

■ Ulf Andersson och hans dotter Emma Carlsson brukar skåda tillsammans.

Han hade den 27 april just fått in det han trodde var en smådopping i tubkikaren och lämnade över den till dottern Emma Carlsson. Men det var något som inte stämde, bland annat reagerade Emma på den svarta halsen

och att huvudteckningen var annorlunda.

– När jag tittade i tuben igen såg jag att det var en svarthalsad dopping, berättar Ulf.

Senaste observationen i Närke är för sex år sedan. En svarthalsad dopping i vinterdräkt fanns i Rysjön i Kvismaren under tiden 10–14 oktober 2015.

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

Lenas kombo:

ODLA OCH SKÅDA

KAMERAN är alltid med när Lena Asp skådar. Hon försöker komma ut i naturen så ofta hon kan, och när det passar med jobbet så tar hon sin fika-paus eller lunchrast vid närliggande fågellokal.

MAJ MÅNAD är en intensiv tid för fågelskådare. För Lena Asp är den extra hektisk. Förutom ett heltidsjobb har hon en jättestor trädgård att ta hand om med odlingar, en damm och flera växthus på tomten. – Och så är fågelskådningen extra spännande på våren.

TEXT: CHARLOTTA HEDBERG TIDEMAN FOTO: ARNE LUNDH

För Lena blir det många mil i bilen varje dag när hon åker till och från arbetet med att serva växter på olika företag. Nyligen fick hon nya kunder i Karlstad och på hemvägen stannade hon till vid Sandbäckens rastplats mellan Karlskoga och Örebro.

– Det gäller att ta vara på tillfällena. Jag brukar stanna bilen när det finns förutsättningar att se nåt spännande. Och just den dagen kunde jag se en drillsnäppa.

– Eftersom Karlstad är ett nytt område för mig så hoppas jag kunna utforska fågelmarkerna däromkring lite mer.

Drogs ut av kompisen

Intresset för fåglar har kommit med åren men riktigt mycket blev det för ett par år sedan när kompisen Maria Wanhe flyttade in i grannskapet.

– Vi jobbade ihop för drygt tio år sedan och när vi fick kontakt igen så drog hon med mig ut på olika fågelupptäckter. Vi delar också intresset för växter och före pandemin gjorde vi flera trädgårdsresor. Förhoppningsvis kan vi snart förena båda intressena och kombinera trädgård och fågelresor, tänker Lena.

Det var också Maria som fick Lena att för första gången gå in och rapportera en upptäckt i Artportalen.

– Det var nog 2017, som jag fick syn på en nilgås. Den är ganska ovanlig och Maria hjälpte mig att rapportera.

Minst en gång per helg, och gärna någon mer gång i veckan, är Lena ute och skådar fågel. Ibland ihop med Maria, och någon gång då och då även tillsammans med Marias pappa Lennarth.

– Vi är ju lyckligt lottade att ha så bra fågelmarker i omgivningen. Till Ängsholmens grusgrop, som är en liten oas, har jag bara några kilometer och där har jag bland annat sett svarthakedopping.

FAKTA/LENA ASP

Namn: Lena Asp

Ålder: 59 år.

Familj: Sambo Kjell Alm och rödhåriga katten Cezar.

Bor: Hus i Tysslinge.

Gör: Jobbar med skötsel av inomhusväxter runt om i Mellansverige.

Intressen: Fåglar, samlar på bladväxten hosta – eller funkia som man också säger – och har flera hundra sorter hemma på tomten. Dansar polska med sambon, men just nu är det paus på grund av pandemin.

Antal kryss: 207 (när detta skrivs, men fylls ständigt på)

Tomtkryss: 70

Drömmar om: "Det skulle vara häftigt att få se en lavskrika. Den är ju så vackert men den är nog utom räckhåll".

– Sen har jag nära Tysslingen där jag är nästan dagligen. Oset/Rynningeviken är också en favorit men till Kvismaren blir det bara nån tur om året, det är lite för långt bort.

Kungsörnar i gryningen

En extra spännande fågelhistoria som Lena och Maria var med om inträffade i mars.

– Vi anmälde oss via Hällefors ornitologiska förening till örnspaning. Klockan fem på morgonen utrustade med ficklampor, mat, godis och varma kläder travade vi ut i skogen och satte oss i ett gömsle för att se om några kungsörnar skulle komma till åteln.

– Det tog sin tid men till slut kunde vi se dem, på bara 30 meters avstånd. Det var häftigt.

Är du en sån som åker på larm?

– Är det nåt spännande i trakten av Örebro så gör jag det men inte utanför länet, erkänner Lena.

Kameran har hon alltid med sig.

– Kamera och kikare är alltid med. Tuben är med ibland. Den är ju ganska otymplig att släpa med sig.

– Jag tycker om att fota och eftersom jag inte alltid är helt säker på vad jag skådat så kan jag med hjälp av ett foto verkligen på reda på om det stämmer. Bilderna brukar jag lägga ut på olika Facebooksidor där man får snabb och bra hjälp.

– Den senaste ovanliga arten jag upptäckte och fotade var en flodsångare.

Till sist vill Lena ge en eloge till alla duktiga ornitologer som hon träffar ute i naturen.

– Jag måste säga att skådarna i Närke är fantastiska, de är hjälpsamma och supertrevliga. Jag lär mig så mycket hela tiden.

MED DE NYA jakttiderna blir det nu möjligt för markägare att bedriva skydds jakt på sångsvan, trana och storskarv utan att behöva söka tillstånd hos länsstyrelsen.

Klartecken för egen skydds jakt på tre arter

NU BLIR DET MÖJLIGT för markägare att bedriva skydds jakt på eget initiativ på sångsvan, trana och storskarv.

Det är följden av att regeringen beslutat om nya jakttider.

Naturvårdsverket har under en längre tid jobbat med ett underlag för nya jakttider för bland annat fåglar. Nu har regeringen beslutat om de nya jakttider och regler som börjar gälla från den 1 juli i år.

De största förändringarna är att det införs skydds jakt på enskilda initiativ på sångsvan, trana och storskarv. Tidigare har det varit länsstyrelsen som beslutat om skydds jakt på dessa arter.

Då har länsstyrelsen också ställt krav på hur den skydds jakten ska ske och på att det blir en ordentlig återrapportering om hur många individer som fällts och vilken effekt skydds jakten haft.

– Nu finns det inga krav på återrapportering på dessa tre fågelarter, och det tycker jag är

lite märkligt, säger Lars Johansson i Närkes Ornitologiska Förening, som också är jägare.

– Hur ska man nu kunna veta hur många tranor, skarvar och svanar som skjuts varje år? Att gå från en noggrann återrapportering till ingen alls tycker jag är ett stort steg.

Vissa tider

Skydds jakten på eget initiativ är kopplad till vissa tider om de uppträder i grupp om minst fem individer på fält med oskördad gröda:

* sångsvan får jagas 1 oktober – 31 mars

* trana får jagas under perioderna 1 augusti – 30 september samt 1 april – 30 maj.

Storskarv får jagas inom ett avstånd av 300 meter från fasta och rörliga fiskeredskap under perioden 1 augusti till och med februari. Jakten får emellertid inte bedrivas närmare än 300 meter från boplatser för skarv, havsörn eller fiskgjuse.

Nytt är också att det inte längre får jagas sädgås i vårt område: om arten ställer till skördeskador måste lantbrukare ansöka om skydds jakt hos länsstyrelsen.

NOF kräver återrapportering

UNDER MÅNGA ÅR har lantbrukare ansökt om skydds jakt på trana framför allt i Kvismarområdet, både vår och höst.

Länsstyrelsen har också beviljat tillstånd för sådan jakt. Närkes Ornitologiska Förening, NOF, har haft möjlighet att yttra sig över tillstånden och ofta ställt frågan om hur effektiv en sådan skydds jakt egentligen är. Någon ordentlig utvärdering har aldrig skett.

– Med de nya jaktreglerna blir det här ännu sämre – ingen kommer ha ett samlat grepp om hur många fåglar som skjuts och vilken effekt den skydds jakten har, menar Lars Johansson.

När det gäller skydds jakt på storskarv är det Sveriges insjöfiskare som varje år ansökt om skydds jakt i framför allt Hjälmaren. Även här har NOF efterlyst en bättre rapportering och effekten av densamma. Föreningen har också påpekat att skydds jakten i Hjälmaren sker under en känslig period när bland annat den rödlistade skräntärnan rastar i sjön.

– I Hjälmaren har länsstyrelsen låtit genomföra årliga räkningar för att hålla koll på storskarvarna, och också kunnat koppla det till hur många skarvar som fälls under skydds jakten. Utan krav om återrapportering av skydds jakten: hur ska man då veta hur antalet storskarvar förändras i Hjälmaren, undrar Lars Johansson.

PS. Länsstyrelsen gav tillstånd om skydds jakt på 50 tranor i Kvismaren under våren: fyra tranor har skjutits. Länsstyrelsen har också beviljat skydds jakt på 400 storskarvar i Hjälmaren under tiden augusti – december. Det blir sista gången som yrkesfiskarna behöver redovisa hur många skarvar som skjuts.

Ekonomiska
Redovisningskonsult AB

Studie
främjandet

NÄRKES Ornitologiska Förening har under våren genomfört flera utbildningar, i höst kommer fler. Här en bild från gänget som deltog i den kursen om förenklad våtmarksinventering. Från vänster: Lena Asp, Kent Halttunen, Anders Nydahl, Torgny Hörnestic och Dan-Erik Sahlberg. På utbildningen deltog också Urban Tholén och Eva Georgii-Hemming.

Givande utbildningar fortsätter under hösten

UNDER VÅREN genomförde NOF i samarbete med Studieförbundet flera utbildningsdagar om hur man lär sig att inventera fåglar.

I höst fortsätter utbildningsdagarna: det blir en rovfågelsutbildning och en utbildning där du kan lära dig mer om gässen som uppträder i landskapet.

Kursledaren Ronnie Lindqvist samlade tio deltagare vid två tillfällen under april för att gå igenom några olika inventeringsmetoder: sommar- och vinterpunktrutt, standardrutt och nattfågelrutt.

Utbildningarna genomfördes i fält och deltagarna fick också vid sidan av en teoretisk genomgång också möjlighet att pröva metoderna i praktiken.

– Otroligt lärorikt och inspirerande, sa Eva Georgii-Hemming efter utbildningen som hon

sedan dess också följt upp med en egen sommarpunktrutt.

Den 24 april genomförde Kent Halttunen en utbildning i förenklad våtmarksinventering. De sex kursdeltagarna fick i praktiken pröva att göra en våtmarksinventering i området kring Markasjön och Domarkärret i Örebro.

Till hösten fortsätter NOF med flera utbildningar. Magnus Friberg kommer att ha en utbildning om hur man kan bli bättre att artbestämma på olika rovfåglar, och om rovfågelnas olika åldrar och hur de ruggar.

I höst blir det också en gåskurs. Den inleds med en teorienomgång av alla de gäss som uppträder i vårt landskap under hösten. Sedan en dag där kursdeltagarna får möjlighet att studera gässen i fält. Kursledare: Kent Halttunen.

Håll utkik i programmet på hemsidan: där kommer det mer information om utbildningarna i höst.

Mats R. prisas för sitt naturvårdsarbete

Mats Rosenberg får SLU Artdatabankens naturvårdspris 2021.

Han får priset för att ha omvandlat Örebros baksida (Oset/Rynningeviken) med militärt övningsområde, soptippar, förorenad mark och en gammal oljehamn till stadens finrum med rika naturmiljöer.

Förutom att arbeta med det stadsnära området kring Örebro har Mats även drivit igenom storskaliga restaureringar i Kvismaren, ett av Sveriges viktigaste fågelområden, samt arbetat med fågelsjön Tysslingen.

– Att tilldelas SLU Artdatabankens naturvårdspris känns väldigt glädjande och jag hoppas att vi i Örebro kan vara en inspiration för andra, säger Mats Rosenberg, pensionerad kommunkolog.

Lyckad häckning för pilgrimsfalkar

Pilgrimsfalkarna i Fjugesta har även i år gått till häckning och tre ungar finns nu i boet.

Det är tredje året i rad som paret lyckas få fram ungar.

– Väldigt glädjande, säger Leif Bertilsson som varit engagerad i Projekt pilgrimsfalk under många år.

Pilgrimsfalken hade, innan paret i Fjugesta, varit borta som häckfågel i Närke i över 60 år.

– Sedan 2006 har Leif Bertilsson och flera andra engagerade jobbat med att etablera pilgrimsfalk i landskapet. Under elva år placerades unga pilgrimsfalkar, som fötts upp på Nordens Ark, ut i landskapet.

– Nu vore det bra om vi fick till fler boplatser för pilgrimsfalkarna. De unga falkar som föds i Fjugesta kommer att söka sig tillbaka i området och då behövs fler bra boplatser, gärna stora holkar/bolådor upp i torn eller andra höga byggnader, säger Leif.

Högsta siffran för rastande sädgäss

Helgen den 12–14 mars räknades alla sädgäss i Skandinavien. En preliminär beräkning visar att det fanns 70 050 sädgäss i Sverige, Danmark och Finland. Det är den högsta siffran sedan de årliga räkningarna började 2007.

Det i särklass högsta antalet sädgäss räknades vid Östen den 13 mars, då hela 21 500 sädgäss flög ut från nattplatsen på morgonen.

Notabelt är dock att antalet sädgäss i Närke minskade från cirka 8 300 den 4–7 mars till endast 2 300 den 13–14 mars. Eftersom ingen rörelse noterades över Närke eller Västmanland under perioden 7 till 11 mars så skulle minskningen i Närke kunna förklaras av att cirka 6 000 sädgäss gjorde en kortare reträtt till Östen i samband med det omfattande snöoväder som drog in över hela södra Sverige torsdag 11 mars.

FICK LANDSKAPET NÅGON NY ART DETTA ÅR?

Kanske. Det sågs nämligen vad som skulle kunna vara en kaspisk trut i slutet på året, men ingen i kommittén är tillräckligt duktig på trutar för att säga bu eller bä om denna fågel. Osäkerheten ligger i om det är en ren kaspisk trut, eller om det är en hybrid. Vi har tagit hjälp av många trutexperter för att utreda saken, men hälften har sagt ren kaspisk och hälften hybrid. Därför låter vi den Nationella rapportkommittén kika på denna fågel och försöka komma fram till ett beslut. Så denna eventuellt nya art för landskapet saknas i årets rapport, och vi kommer i stället komplettera med utfall i nästa års rapport. Men här summerar vi i alla fall 97 415 rapporter av 242 arter. Det är inte illa. Trevlig läsning!

Där fick vi på **trutens** om **kaspiska** obsen

Prutgås (*Branta bernicla*):

Inga flockar sedda i år, men några enstaka rastande individer på flera lokaler i landskapet. Samtliga fynd skulle rent teoretiskt röra sig om samma tre fåglar som turnerat i landskapet.

Höst: 1 1K Oset 10–24.10 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson m.fl.). 2 ex. Kumla sjöpark, Kumla 10–14.10 (Leif N Andersson, Helny Olsson m.fl.). 2 ex. rastande Fårhagen, Boglundsängen 19–22.10 (Bengt Jalsborn, Maria Wanche). 1 ex. Kvismaren 23–25.10 (Kent Halttunen, Anders Jacobsson). 3 ex. Oset 24.10–11.11 (Håkan Carlestam, Mikael Tellbe m.fl.).

Vitkindad gås (*Branta leucopsis*):

Tre säkra häckningar finns rapporterade, två från Oset och en från Ässön. Det finns nog dock betydligt fler häckningar i Hjälmarén som vi missar. Ett mäktigt nytt antalsrekord finns noterat i Kvismaren på hösten.

Noterbart: 4 000 ex. Kvismaren 3.10 (Åke Pettersson, Anders Jacobsson m.fl.).

Tajgasädgås (*Anser fabalis fabalis*):

Tajgasädgässen har ett jojo-uppträdande i landskapet numera. Varannan höst ser vi höga antal och vartannat år knappt några alls. Årets högsta notering är faktiskt på våren. Det är nog första gången det hänt.

Vår: 2 500 ex. Vålakärren, Vibysjön 28.2 (gm Kent Halttunen). 3 215 ex. Kvismaren 29.2 (Magnus Friberg).

Höst: 2 000 ex. Öbyåker, Kvismaren 23.10 (Kent Halttunen). 2 500 ex. Segersjö åkermark, Segersjö 24.10 (Anders Jacobsson). 3 000 ex. Gippersta, Värnsta 27.10 (Kent

Halttunen). 2 500 ex. Lerslätten, Tysslingen 1.11 (Erik Törnvall).

Tundrasädgås (*Anser fabalis rossicus*):

Rasen är nu så pass vanlig i landskapet att endast flockar på över 400 individer redovisas här. Rasen är dock fortfarande säkerligen underrapporterad. Flera av dessa flockar kan röra sig om samma individer, men utbytet av gäss på våren är stort, så därför presenteras de separat.

Vår: 805 ex. Rysjön, Kvismaren 23.3 (Åke Pettersson). 650 ex. Rysjön, Kvismaren 30.3–4.4 (Åke Pettersson, Ove Ericsson). 630 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 17.4 (Magnus Friberg). 725 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 24.4 (Åke Pettersson).

KASPIK TRUT (?)

FOTO: PER WEDHOLM

Spetsbergsgås (*Anser brachyrhynchus*):

Arten är nu så pass vanlig i landskapet att det börjar bli svårt att uppskatta antalet rastande individer. Det sker nog ett ganska stort utbyte mellan landskapets stora rastplatser, Kvismaren och Tysslingen, och rapporter från fält mellan de två lokalerna

Regionala Rapportkommittén har tills nu bestått av Magnus Friberg, Anders Jacobsson, Andreas Sandberg, Ove Pettersson och Andreas Tranderyd. Till kommande års rapport kommer vi förstärkta med Per Wedholm och Ronnie Lindqvist.

kan nog samla individer från båda håll. De högsta noteringarna vår och höst redovisas här, utan någon ambition att summera totala antalet individer.

Vår: 730 ex. Rysjön, Kvismaren 29.3 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson, Johannes Almqvist). 1 380 ex. Tysslingen 1.4 (Lennart Eriksson).

Höst: 1 700 ex. Hidingekärret, Hidinge 22.10 (Kent Halttunen). 2 170 ex. Mosjögårderna 26.10 (Kent Halttunen). 2 100 ex. Nynäs åkrar, Kvismaren 7.11 (Andreas Sandberg). 2 300 ex. Broby, Närke Kils-området 14.11 (Kent Halttunen).

Fjällgås (*Anser erythropus*):

Ett fynd vardera på våren och hösten. Samtliga fåglar var projektfåglar, men endast den på våren kunde läsas av. Det var en individ som släpptes ut som 2K. Då höstfyndet utgjordes av både gamla och unga fåglar så kan vi hoppas på att åtminstone ungfågarna utgjordes av individer kläckta i det vilda.

Vår: 1 3K Myrö våtmark, Rynningeviken 19.5 (Nils Eriksson, Lennart Eriksson m.fl.).

Höst: 9 ex. (5 adult + 4 1K) Blacksta, Tysslingen 2.10 (Lennart Eriksson, Sune Johansson m.fl.).

Bläsgås (*Anser albifrons*):

Även i år slogs ett nytt rekord för landskapet i antalet rastande bläsgäss på våren. Numera uppträder arten i fyrsiffriga antal!

Vår: 1 010 ex. Killingemaden, Kvismaren 19.3 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson). 1 255 ex. Hammarmaden, Kvismaren 5.4 (Ola Strand).

Svart svan (*Cygnus atratus*):

Denna rara parkanka har i flera av våra grannländer nu förflyttats till kategori C, och därmed blivit kryssbar. Här hemma är den dock fortfarande klassad som ospontan, men den kan nog komma att vandra samma väg som mandarinanden och strigpåsen. Så passa på att åka och kika om chansen ges igen, och ett nytt kryss lockar.

Vår: 1 ex. Tysslingen 25.3–14.4 (Helny Olsson, Maria Wanche m.fl.).

Mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*):

Samtliga fynd presenteras här från alla lokaler utom på våren från Tysslingen, där endast vårens högsta siffra redovisas.

Vår: 4 ex. Mörby gård, Odensbacken 4–5.3 (Ove Åkesson, Anders Jacobsson m.fl.). 8 adult Rysjön, Kvismaren 4.3 (Anders Jacobsson). 9 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 6.3 (Magnus Friberg). 3 ex. Stora Hammarsundet, Harge 8.3 (Leif Sildén). 1 ex. sträckande NO Oset 9.3 (Christer Tegebro, Lennart Eriksson m.fl.). 12 ex. Körtingsberg, Viby 10.3 (Mårten Gustavsson). 1 ex. sträckande NO Oset 10.3 (Bengt Ahl, Thord Eriksson, Lennart Eriksson). 2 ex. Genstorp, Viby 10.3 (Stellan Amzoll). 13 ex. (10 adult + 3 2K) Rånnestamaden, Tysslingen 16.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 5 adult Körtingsberg, Viby 16.3 (Mårten Gustavsson). 2 ex. Körtingsberg, Viby 16.3 (Kent Larsson). 1 ex. Brunnstorp, Kvinnersta 23.3 (Jan-Erik Malmstigen). 2 ex. sträckande NO Åkilen, Vekhyttan 7.4 (Peter Eklund).

Höst: 1 ex. sträckande SV Oset 8.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson). 1 adult Venalagunen, Rynningeviken 22.11 (*Per Wedholm). 2 ex. Västra dammen, Boglundsängen 23.11 (Bengt Jalsborn, Patrik Strömberg).

Sångsvan (*Cygnus cygnus*):

Ganska låg toppnotering i Tysslingen jämfört med rekordåren. Samtliga dagar med över 2000 individer på lokalen redovisas här.

Vår: 2 327 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 11.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 2 115 ex. Norra tornet, Tysslingen 12.3 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 2 687 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 13.3 (Helny Olsson). 2 482 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 14.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 2 954 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 15.3 (Helny Olsson). 3 103 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 16.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 3 245 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 17.3 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 3 192 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 18.3 (Helny Olsson). 3 280 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 19.3 (Bengt Jalsborn, Helny Olsson). 3 270 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 20.3 (Helny Olsson).

son). 3 178 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 21.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 3 032 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 22.3 (Kent Halttunen, Helny Olsson). 2 737 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 23.3 (Kent Halttunen, Lars Fransson).

SÄDGÅ

FOTO: OVE PETTERSSON

Gravand (*Tadorna tadorna*):

Flera av årets höstfynd rör sig troligen om samma 1K-fågel som rört sig mellan olika lokaler.

Vår: 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 25.3 (Ove Pettersson). 1 adult Vålakären, Vibysjön 26.3 (Pierre Blanksvärd, *Mårten Gustavsson). 3 ex. Brearen, Hjälmaren Nrk 23.4 (Ulf Eriksson). 1 ex. sträckande N Röknen St 24.4 (Musse Björklund). 2 ex. Löten, Kvismaren 9.5 (Håkan Ellehammer, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1 ex. Nydalens hamn, Nydalen 14.5 (Maria Wanche, Lena Asp).

Höst: 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 7–10.8 (Anders Jacobsson, Per Hasselgren). 1 1K Rysjön, Kvismaren 7.8 (Kvismare Fågelstation). 1 1K Sörbysjön, Kvismaren 13.8 (Kvismare Fågelstation). 1 1K Rosenbergspölen, Oset 27.8 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl m.fl.). 1 1K Rysjön, Kvismaren 27.8 (Anders Jacobsson, Åke Pettersson). 1 1K Rysjön, Kvismaren 16.9 (Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson). 1 adult Norra Tysslingen 5.10 (Bengt Jalsborn).

Mandarinand (*Aix galericulata*):

Grattis alla kryssare, arten har nu förts över till kategori C, så numera ger denna introducerade art ytterligare ett kryss i protokollet. Detta gäller även retroaktivt sedan 1995, såvida det ej finns tydliga tecken på att det är förrymda individer som setts. Vi håller på att gå igenom och godkänna gamla fynd i landskapet. Tre individer sågs i landskapet detta år, möjligen så är individen som var både vår och höst vid Örnsro samma individ som återvände efter häckning.

Vår: 1 hane Örnsro, Örebro 5.4 (Urban Tholén, Eva Georgii-Hemming).

Höst: 1 hane Kvismaren 28.8–6.9 (*Kvis-

mare Fågelstation, Johannes Almqvist m.fl.). 1 hane Örnsro, Örebro 13.9–2.10 (Christer Tegebro, Marianne Redman m.fl.).

Årta (*Spatula querquedula*):

Inga rapporter om lyckade häckningar. Men Kvismare fågelstations våtmarksinventering visade på 9 par, vilket är ovanligt bra. Så landskapets totala population uppskattas vara 20–25 par, vilket är lite högre än på senare år.

Skedand (*Spatula clypeata*):

Tre lyckade häckningar finns rapporterade i landskapet, och utöver det så gav Kvismare fågelstations våtmarksinventering åtta par. Landskapets totala populations anses oförändrad och ligger på 20–25 par.

Häckning: 8 pulli Sörbysjön, Kvismaren 3.7 (Magnus Persson). 8 pulli Rysjön, Kvismaren 14.7 (Åke Pettersson). 6 pulli Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm).

Snatterand (*Mareca strepera*):

Imponerande 70 par häckade i Kvismaren i år. Detta gör att landskapets totala population uppskattas till betydligt högre än tidigare, och tar ett skutt till 150–200 par. Rapporter om lyckade häckningar redovisas.

Häckning: 10 pulli Löten, Kvismaren 3.7 (Ludwig Gustafsson). 10 pulli Näsbyängen, Oset 14.7 (Albin Mauritzon). 9 pulli Rysjön, Kvismaren 14.7 (Peter Gustafson). 13 ex. (1 hona + 12 pulli) Ormestaängarna, Oset 17.7 (Bengt Andersson). 10 pulli Rysjön, Kvismaren 19.7 (Andreas Garpebring). 4 pulli Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm). 8 pulli Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm). 15 pulli Östra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm). 4 pulli Östra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm). 3 pulli Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm). 1 pulli Västra dammen, Boglundsängen 22.7 (Per Wedholm).

Brunand (*Aythya ferina*):

Arten har det fortsatt tufft. Det finns några enstaka rapporter om par i häcktid, men inga som helst indikationer på häckning någonstans. Artens totala population i Närke anses nu vara 0–2 par.

Bergand (*Aythya marila*):

Samtliga fynd presenteras, utom från Yxviken där flockar i varierande antal setts regelbundet vår och höst, så därifrån har endast högsta antal noterats från respektive period.

Vår: 7 ex. Yxviken, Segersjö 11.1–4.3 (Anders Jacobsson, Tyra Jakobsson m.fl.). 6 ex.

sträckande N Klåvudden, Harge 24.4 (Erik Törnvall, Kjell Ståhlberg). 1 hona Klåvudden, Harge 27.4 (Peter Gustafson).

Höst: 3 hona Rysjön, Kvismaren 20.10 (Anders Jacobsson). 1 hane Hjälmarén, Oset 21–23.10 (Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 1 hona Hjälmarén, Oset 21.10 (Bengt Ahl, Thord Eriksson m.fl.). 2 honfärgad Hjälmarén, Oset 25.10 (Per Wedholm, Bengt Ahl m.fl.). 5 honfärgad Storhjälmaren 30.10 (Ola Strand). 1 hona Rysjön, Kvismaren 1.11 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.). 11 ex. Hjälmarén, Oset 1.11 (Per Wedholm, Albin Mauritzon). 6 ex. Ässön 1.11 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 1K Gamla dammen, Boglundsängen 2.11 (Bengt Jalsborn, Patrik Strömberg m.fl.). 10 ex. sträckande SV Fågeludden, Oset 8.11 (Bengt Ahl, Per Wedholm m.fl.). 1 honfärgad Ormesta holme, Oset 9.11 (Per Wedholm). 5 honfärgad Yxviken, Segersjö 12.11–3.12 (Anders Jacobsson, Patrik Hedengren m.fl.). 1 honfärgad Hjälmarén, Oset 3–4.12 (Bengt Ahl, Thord Eriksson m.fl.).

FJÄLLGÅS

FOTO: OVE PETTERSSON

Vigg x ringand (*Aythya fuligula x collaris*):

En individ som först antogs vara en ren ringand hittades på våren vid Yxviken. Men efter bildgranskning och bättre observationer så visade det sig vara en hybrid. Vi gör bedömningen att det var samma individ som hittades i området igen på senhösten.

Noterbart: 1 hane Dimbobaden - Segersjö - Segersjöviken 12.2–13.12 (*Ola Strand, Anders Jacobsson m.fl.).

Ejder (*Somateria mollissima*):

Ännu ett bottenår för arten i landskapet, men det är nog uppträdanden i den här storleksordningen som vi får vänja oss vid.

Vår: 3 ex. Klåvudden, Harge 9.4 (Ulf Allvin, Anders Eriksson). 1 hane Klåvudden, Harge 18.4 (Nils-Erik Ström). 1 hane Storhjälmaren 23.4 (Ulf Eriksson). 5 ex. (4 hane + 1 hona) Nydalens hamn, Nydalen 8.5 (Thord Eriksson, Anders Karlsson, Christer Sölveling m.fl.).

Höst: 1 hona Klåvudden, Harge 31.8 (Leif Sildén).

Svärta (*Melanitta fusca*):

Under vårsträcket vid norra Vättern så gjordes totalt 24 fynd av sammanlagt 215 ex. Det är ett av de sämsta åren under 2000-talet. Samtliga fynd från resten av landskapet redovisas här:

Vår: 5 ex. Storhjälmaren 3.6 (Ulf Eriksson). 2 i par Lungersbådan, Hjälmarén NrK 3.6 (Ulf Eriksson).

Höst: 1 ex. Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén). 2 hane sträckande V Urholmen, Oset 31.7 (Bengt Ahl). 2 ex. Hemfjärden 1.8 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson). 3 ex. Urholmen, Oset 17.8 (Bengt Ahl, Christer Tegebro). 4 ex. Ässöbron 10.10 (Peter Gustafson). 2 i par Mellanfjärden, Atlasruta 10F4g (Mellanfjärden) 12.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Ässöbron 13.10 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 3 ex. Hjälmarén, Oset 4.11 (Lennart Eriksson). 4 honfärgad Mellangrundet, Hjälmarén NrK 8.11 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson). 2 ex. Hjälmarén, Oset 11–28.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson m.fl.). 15 ex. Näsudden, Dimbobaden 16–24.12 (Anders Jacobsson, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex. Dimbobaden 19.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 7 ex. sträckande V Hjälmarén, Oset 20.12 (Bengt Ahl).

Sjöorre (*Melanitta nigra*):

Under vårsträcket vid norra Vättern så gjordes totalt 20 fynd av sammanlagt 1 197 ex. Ett normalt uppträdande för lokalen. Ovanligt gott om fynd från resterande del av landskapet, samtliga av dessa redovisas här.

Vår: 1 ex. Storhjälmaren 22.1 (Ulf Eriksson). 1 ex. sträckande Svartå 6.4 (Leif Sildén). 15 ex. Låppe småbåtshamn, Låppe 20.4 (Ola Strand). 24 ex. Låppe småbåtshamn, Låppe 23.4 (Ola Strand). 46 ex. Låppe småbåtshamn, Låppe 24.4 (Ola Strand). 1 2K hona Vårbogrin, Skagern NrK 27.4 (Leif Paakkonen). 6 i par Rysjön, Kvismaren 28.4 (Ronny Nilsson, Emma Karlsson m.fl.). 3 ex. Norra Tysslingen 28.4 (Joakim Johansson, Lennart Eriksson m.fl.). 30 ex. Vibysjön 28.4 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 12 ex. Storhjälmaren 5.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. sträckande NO Vårbo, Skagern NrK 15.5 (Mårten Persson). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 25.5 (Ronny Nilsson).

Höst: 21 ex. Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén). 22 ex. Ässöbron 11.8 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Hemfjärden 18.8 (Per Åkesson). 24 ex. Gäddviken, Väringen NrK 11.9 (Jan-Olov Ragnarsson). 3 ex. Ässöbron 13.10 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 11 ex. Mellanfjärden 15.10 (Bengt Ahl, Christer Tegebro, Thord Eriksson). 5 ex. Ormesta holme, Oset 15.10 (Lennart Eriksson). 17 honfärgad Mellanfjärden, Atlasruta 10F4g (Mellanfjärden) 15.10 (Åke

Pettersson). 1 hona Hjälmarén, Oset 16.10 (Bengt Ahl, Anders Jacobsson m.fl.). 8 honfärgad Atlasruta 10F4g (Mellanfjärden) 16.10 (Per Wedholm). 3 ex. Södra Hjälmarsstranden 18.10 (Leif Sildén). 2 honfärgad Hemfjärden 22.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Storhjälmaren 23.10 (Leif Sildén). 20 ex. Hemfjärden 24.10 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson). 20 ex. Ormesta holme, Oset 24.10 (Håkan Carlestam). 3 honfärgad Ormesta holme, Oset 25.10 (Per Wedholm, Lennart Eriksson m.fl.). 4 ex. Ässön 29.10 (Ola Strand). 1 hona Kilsmo fd såg, Kilsmo 29.10 (Anders Jacobsson). 220 ex. Storhjälmaren 30.10 (Ola Strand). 9 ex. Ässön 30.10 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Sottern 31.10 (Leif Sildén). 11 honfärgad Katrinelund, Stora Mellösa 1.11 (Anders Jacobsson). 8 ex. Ässön 1.11 (Jan-Rune Ericson). 16 ex. Hjälmarén, Oset 4.11 (Lennart Eriksson). 2 honfärgad Hjälmarén, Oset 7.11 (Bengt Ahl). 3 ex. Ässöbron 8.11 (Erik Törnvall). 38 ex. Storhjälmaren 8.11 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson). 24 ex. Hemfjärden 10.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson, Thord Eriksson). 95 ex. Hjälmarén NrK 11.11 (Leif Sildén). 75 ex. Hästhagsviken, Katrinelund 11.11 (Ola Strand). 3 ex. Rynningeviken 13.11 (Thord Eriksson). 2 hona Näsudden, Dimbobaden 2.12 (Anders Jacobsson). 5 ex. Fågeltornet, Vibysjön 2.12 (Leif Wall). 3 hona Näsudden, Dimbobaden 22–24.12 (Magnus Friberg, Anders Jacobsson).

Alfågel (*Clangula hyemalis*):

Ännu ett bra år för arten i landskapet, med ganska gott om observationer både vår och höst. Flocken på 19 ex sticker ut!

Vår: 4 ex. sträckande NO Nydalens hamn, Nydalen 22.4 (Åke Pettersson, Ove Pettersson). 4 ex. Storhjälmaren 23.4 (Ulf Eriksson). 1 hona Klåvudden, Harge 24.4 (Erik Törnvall, Kjell Ståhlberg). 5 ex. sträckande N Stora Röknen 25.4 (Musse Björklund, Patrik Åberg, Patrik Andersson). 19 ex. Klåvudden, Harge 26.4 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson, Kent Halttunen m.fl.). 3 ex. Klåvudden, Harge 2.5 (Göran Gustafsson, Peter Gustafson m.fl.). 2 i par sträckande N Nydalens hamn, Nydalen 8.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling m.fl.). 4 ex. Klåvudden, Harge 9.5 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Höst: 5 ex. Biskopsvrak, Segersjö 18.10 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 3 ex. Storhjälmaren 23.10 (Leif Sildén). 6 ex. Storhjälmaren 30.10 (Ola Strand). 1 honfärgad Norra Tysslingen 31.10 (Lennart Eriksson). 2 hane Hjälmarsholm, Segersjö 6.11 (Tomas Bergkvist). 2 i par Hemfjärden 8.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson m.fl.). 2 ex. Hästhagsviken, Katrinelund 11.11 (Ola

Strand). 1 hane Yxviken, Segersjö 11–23.11 (Ola Strand, Bernt Bergström m.fl.). 1 honfärgad Hjälmarén, Oset 11.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson).

PRUTGÅS

FOTO: MARIA WANCHE

Salskrake (*Mergellus albellus*):

Ovanligt många större flockar har observerats under året. Samtliga fynd på mer än 100 ex. redovisas.

Höst: 300 ex. Ässön 1.11 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 210 ex. Mellanfjärden, Atlasruta 10F4g (Mellanfjärden) 2.11 (Åke Pettersson). 180 ex. Ässön 4.11 (Ola Strand). 220 ex. Hästhagsviken, Katrinelund 11.11 (Ola Strand). 125 ex. Segersjöviken, Segersjö 11.11 (Anders Jacobsson). 240 ex. Hjälmarén NrK 11.11 (Leif Sildén). 120 ex. Ässöbron 17.11 (Jan-Rune Ericson).

Kamskrake (*Lophodytes cucullatus*):

Efter ett års frånvaro så gjorde kamskraken återigen ett besök i Kvismaren. Denna gång blev det dock ett kort stopp.

Höst: 1 adult hane Rysjön, Kvismaren 3.10 (Åke Pettersson, Anders Jacobsson m.fl.).

Järpe (*Tetrastes bonasia*):

En lyckad häckning finns rapporterad. Alla observationer som rapporterats med häckningskriterium redovisas här.

Noterbart: 1 hane spel/sång observerad Hamra tärn 26.1 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. spel/sång Svarttjärnen, Villingsbergs skjutfält 21.3 (Andreas Tranderyd). 2 adult i par i lämplig häckbiotop observerad Högtorp 26.3 (Owe Nilsson). 1 ex. permanent revir Övre p-platsen, Garphyttans nationalpark 1.4 (Helny Olsson). 1 ex. spel/sång N om Stora Rankemossen 10.4 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. spel/sång Grönsjöbacken, Stora Rankemossen 29.4 (Tomas Bergkvist). 2 adult obs i häcktid, lämplig biotop Holmsjön, Södra Kilsbergen 18.5 (Lars Tivenius). 1 adult med 5 ungar observerad Guntjugeälven 400 m V om, Villingsbergs skjutfält 20.6 (Michael Andersson). 1 ex. upprörd, varnande Boängen, Fällersta 8.7 (Staffan Werme).

Vaktel (*Coturnix coturnix*):

Ett bottenår för arten i Närke. Endast 30 fynd av 34 individer. Men har den minskat, eller har vi skådare blivit latare och letar inte lika mycket? Samtliga spelande individer presenteras här.

Spelande: 1 ex. Kalsta, Sköllersta 19–20.5 (Magnus Friberg, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. Ängsholmen, Tysslingen 26.5–14.6 (Sune Johansson, Berit Söderberg m.fl.). 1 ex. Sörby åkrar, Kvismaren 27–28.5 (Nils-Olof Jerling, Andreas Tranderyd m.fl.). 1 ex. Ekebo, Edsberg 29.5 (Sandra Tengelin). 1 ex. Fiskinge åkrar, Kvismaren 30.5–30.6 (Ann-Marie Arvidsson, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex. Menigasker 309, Kvismaren 30.5 (Magnus Friberg). 1 ex. Ruggarbron, Edsberg 30.5 (Sandra Tengelin). 1 ex. Snarve, Edsberg 30.5 (Sandra Tengelin). 1 ex. Granhammar, Vintrosa 2.6 (Ola Strand). 1 ex. Torp, Sköllersta 2.6–10.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Fiskinge, Kvismaren 2–13.6 (Lennart Andersson, Ingvar Torsson m.fl.). 3 ex. Björka lertag 5–13.6 (Frank Tholfsson, Hans Waern m.fl.). 1 ex. Kils-gårdsåkrarna, Kvismaren 6–25.6 (Magnus Friberg, Bengt Ahl). 1 ex. Vretstorp 8.6 (Leif Sildén). 2 ex. Ekeby 10.6 (Peter Gustafson). 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 14–26.6 (Cecilia Bremer, Tomas Bergkvist m.fl.). 1 ex. Sätterböl, Sköllersta 14.6–19.7 (Peter Lindvall). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 15.6–19.8 (Mats Weiland). 2 ex. Edsberg 18.6 (Sandra Tengelin). 1 ex. Led, Kvismaren 21.6 (Anders Jacobsson). 1 ex. Fornskinnåkrarna, Kvismaren 23–30.6 (Bengt Ahl, Bengt Österberg m.fl.). 1 ex. Husön, Kvismaren 23.6–12.8 (Magnus Persson). 1 ex. Hammars åkrar, Kvismaren 24–26.6 (Leif Sildén, Per Karlsson Linderum). 1 ex. Bärsta åkrar, Kvismaren 26–29.6 (Magnus Persson). 1 ex. Dyltabruk 8.7 (Anders Borgehed). 1 ex. Söröslätten, Kvismaren 9–13.7 (Magnus Persson). 1 ex. Sannahedsvägen 44 Hallsberg, Sannahed 9.8 (Olle Henriksson). 1 ex. Irvingsholm, Tysslingen 17.8 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Frogesta, Kvismaren 23.8 (Leif Sildén). 1 ex. Ökna utmarker, Kvismaren 24.8 (Per Wedholm).

Smålom (*Gavia stellata*):

Som vanligt en koncentration av rapporter under häckningstid i den västra halvan av landskapet, där rapporter under häckningstid som inkommit från ett knappt tjugotal olika lokaler. Lyckade häckningar kunde detta år konstateras på fyra olika platser, vilket också är i nivå med tidigare år! Dock har nog vindkraftsparken vid Sixtorp norr om Mullhyttan och granatnedslag på Villingsbergs skjutfält varit störande för smålommens häckningar. Den försiktiga

ökningen av antalet rapporter per år som vi tidigare har kunnat konstatera under några år fortsätter och fler häckningar finns förhoppningsvis att hitta i Närke.

Fenologi: 1 ex. Storhjälmaren 15.2 (Ulf Eriksson).

Storlom (*Gavia arctica*):

Första rapporten för året kom från Karslund, Tibon 27.3 och den sista rapporten var från Hjälmarén NrK 8.11. På fyra lokaler har det rapporterats om lyckade häckningar. Anmärkningsvärt är att Sottern beräknas ha minst 14 revir, men endast en juvenil fågel sågs vid inventeringarna där. Inga vinterfynd gjordes under året.

Större antal: 15 ex. Klåvudden, Harge 19.4 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 26 ex. Vättern NrK 22.5 (Leif Sildén). 33 adult Sottern 10.7 (Ronnie Lindqvist, Conny Hedengren). 13 ex. S Gammelhytteviken, Sixtorp 29.8 (Lars Tivenius). 16 ex. Klåvudden, Harge 1.9 (Leif Sildén).

Fenologi: 1 ex. Karslund, Tibon 27.3 (Frank Tholfsson). 2 1K Hjälmarén NrK 8.11 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson).

Smådopping (*Tachybaptus ruficollis*):

Årets enda säkra häckning noterades i Fågelsjön i Kvismaren med 4 flygga ungar, vilket innebär ett katastrofår för smådoppingen i landskapet. Förutom denna häckning gjordes väldigt få observationer. Endast två lokaler utanför Kvismaren har noterats under häckningstid.

Häckningar: 1 häckning (4 ungar) Fågelsjön (Kvismare Fågelstation).

Möjlig reproduktion: 1 1K Rynningeviken 1.8 (Mats Hansson).

Vinter: Endast en rapport från vintermånaderna och det var från Segersjöområdet. 1 ex. Yxnäsa udde, Segersjö 2.1 (Ola Strand).

Spelande: 1 ex. Hästhagen, Biskopsvrak, Segersjö 19.6 (Thord Eriksson). 1 ex. Göksholms båthamn, Göksholm 20.6 (Thord Eriksson).

Gråhakedopping (*Podiceps grisegena*):

En rekordtidig gråhakedopping sågs vid Näsudden i Hjälmarén redan den 14 februari. Fenologirekord med nästan tre veckor. En liten ökning av antalet häckande par gråhakedopping jämfört med de senaste åren kunde konstateras under 2020. Resultatet blev 19 par fördelade enligt: Kvismaren 9 par, Rynningeviken 3 par, Oset 3 par, Domarkärret 2 par och Segersjö dammar 1 par. Lyckade häckningar konstaterades i Rysjön och Åslasjön i Kvismaren, i Ladviken och Näsbyängen i Oset, i Rävgångsmaden i Rynningeviken och i Segersjö herrgårdsdamm. Sammanlagt noterades elva

pulli som resultatet av dessa häckningar. Förvånansvärt nog noteras arten väldigt få gånger under året utanför dessa lokaler och alla dessa rapporter redovisas därför här.

Noterbart: 1 ex. Fågeltornet, Vibysjön 25.4 (Joakim Johansson). 1 ex. Kalvbacken 414, Harge 2.5 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Klåvudden, Harge 3.5 (Nils-Erik Ström, Toni Berglund m.fl.). 2 ex. Nydalen, Harge 8.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling m.fl.). 1 ex. Valesundet, Hjälmaran Nrk 5.10 (Johan Brenander, Ulf Hansson). 1 ex. Atlasruta 10F4g (Mellanfjärden) 16.10 (Per Wedholm).

Fenologi: 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 14.2 (Anders Jacobsson).

Skäggdopping (*Podiceps cristatus*):

Precis som under de närmast föregående åren noteras numera arten i landskapet under årets alla månader. Detta år nämner vi den höga summa som gjordes vid en räkning på Hjälmaran (Hemfjärden-Mellanfjärden- Storchjälmaran) i november månad. Större antal: 2 100 ex. Hjälmaran Nrk 11.11 (Leif Sildén).

Svarthakedopping (*Podiceps auritus*):

Resultatet för 2020 hamnar på 32 olika lokaler som rapporterats med obs i häcktid, lämplig biotop. Hur många häckande par är svårt att uppskatta exakt, men summerar man rapporterna så hamnar man på cirka 58 par. Men tyvärr med väldigt klen resultat i konstaterat lyckade häckningar, som bara kunde noteras på nio av lokalerna. Flest par hittar vi i Oset (9 par), Rynningeviken (1 par), Boglundsängen (6 par), Ängsholmen (5 par), Myrö våtmark (7 par). Glädjande var att i Boglundsängen fick de sex paren ut sju ungar. I Kvismaren fanns det som mest tio ex. i Rysjön, men rapporter om häckning saknas. Förutom de häckande paren och övriga observationer på häcklokalerna har arten noterats på ett antal olika platser och samtliga dessa rapporter ser ni här.

Noterbart: 2 ex. Domarkärret, Almby 10–21.4 (Håkan Johannesson, Kjell Ståhlberg m.fl.). 1 ex. Bergabrottet 17.4–7.7 (Håkan Persson, Per Karlsson Linderum m.fl.). 2 i par Nordsjöbryggan, Kvarnorpshögen 19.4 (Håkan Persson). 1 ex. Norrtorpssjön, Södra, Kvarnorpshögen 23.4 (Per Karlsson Linderum). 2 i par Munslättsdammen, Kvarnorpshögen 2.5 (Göran Carlén). 2 i par Vattenparken, Fjugesta 7–9.5 (Maria Wanche, Pär-Arne Käck m.fl.). 2 ex. Björka lertag 9–13.5 (Hans Waern, Jonas Engzell m.fl.). 5 ex. Hagbydamarna, Latorp 10.5 (Erik Törnvall). 6 adult i par Värnsta 11.5 (Rolf Hagström). 2 adult i par ruvande Gustavsviks golfbana, Örebro 14.5 (Jan

Gunnarsson). 2 ex. Hargedammarna, Harge 16.5 (Kjell Ståhlberg). 4 i par Krubban, Venaskogen 21.5 (Gun Isacson). 4 i par grusgrop NO om Vännäs 7.6 (Per Karlsson Linderum). 10 ex. Våtmark vid Geråsen 11.6 (Tomas Carlberg). 2 ex. Tillefärds skvackra 12.7 (Per Karlsson Linderum). 5 ex. (2 adult + 3 pulli) Energiskogen, Alnängsbadet 22.7 (Lennart Eriksson). 2 adult i par Dagvattendamm, Berglunda industriområde 23.7 (Per Wedholm). 5 pulli Boda Lännäs 24.7 (Elisabeth Torgå).

SVART SVAN

FOTO: MARIA WANCHE

Rördrom (*Botaurus stellaris*):

Åter ett godkänt år för rördromarna i Närke! Cirka 41 olika individer hördes tuta och hävda revir under året vilket är en bra siffra! Det kan jämföras med 47 ex under 2019 och 33 ex år 2018. Årets första notering gjordes redan 1.2 av en trolig övervintrare och årets sista 3.10.

Fenologi: 1 ex. spel/sång Egbyviken, Segersjö 1.2 (Anders Jacobsson). 1 ex. förbiflygande Ässöbron 3.10 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Ägretthäger (*Ardea alba*):

En rekordtidig ägretthäger rastade i Vålakärret/Vibysjön under perioden 10.1–27.2. Kapat fenologirekord för Närke med två och en halv månad. Precis som under de närmast föregående åren har ägretthägern blivit ett regelbundet inslag i landskapet. Under 2020 noterades arten under årets alla månader utom december. De flesta observationerna gjordes som vanligt i Kvismaren, men arten har också noterats vid Tysslingen, Oset-Rynningeviken, Segersjö och Vålakärret. Antalet exemplar som besökt Närke under året är omöjligt att säga säkert. Vi publicerar årets första, årets sista, årets toppnoteringar och observationer från platser utanför Tysslingen, Oset-Rynningeviken, Segersjö.

Noterbart: 1 ex. Vålakärren, Vibysjön 10.1–27.2 (Stellan Amzoll, Kent Larsson m.fl.). 1 ex. sträckande S Sticksjö 11.4 (Tommy Sundqvist). 2 ex. Björka lertag 22.4 (*Hasse

Molin, Håkan Persson, Pär-Arne Käck). 1 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 27.4 (Peter Gustafson). 1 ex. Fågeludden, Oset 20.11 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 2 ex. Ässön 31.10–14.11 (*Jan-Rune Ericson, Bernt Bergström, Ola Strand m.fl.). Större antal 10 ex. Sörbysjön, Kvismaren 19–20.9 (Magnus Friberg, Patrik Hedengren, Conny Hedengren m.fl.). 9 ex. Norra Tysslingen 22.9 (Erik Törnvall).

Storskarv (*Phalacrocorax carbo*):

Inga uppgifter om antalet häckande par i Hjälmaran detta år tyvärr. I övrigt inga anmärkningsvärda noteringar eller stora ansamlingar under året. De stora sjöarna har ju varit isfria så arten har kunnat noteras under årets samtliga månader.

Trolig häckning: 134 ex. nyligen använt bo observerad Kalv Vättern, Röknen St 18.8 (Ulf Allvin).

Fiskgjuse (*Pandion haliaetus*):

Tyvärr är 2020 ännu ett år där det är magert med rapporter om häckande fiskgjusar. Säkra eller troliga häckningar inrapporterade från 20 olika lokaler detta år, vilket är långt under det faktiska antalet par som häckar i landskapet. Det finns dock indikationer på att arten fortsätter att minska. Mörkertalet är dock stort då arten är mycket svårinventerad. Ett nytt fenologirekord blev det när en mycket sen fiskgjuse sågs i Tysslingen 28.10 och 29.10.

Större antal: 7 ex. Södra Tysslingen 3.7 (Ove Pettersson).

Fenologi: 1 ex. Dohnafors, Askersund 20.3 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 29.10 (Ove Pettersson).

Bivråk (*Pernis apivorus*):

Antalet rapporter om bivråkar per år har tidigare minskat stadigt från år till år! Detta år är den kurvan bruten då ca 260 rapporter är inlagda i Artportalen. Men antal sträckande bivråkar blev en bottennotering, årets högsta antal med sträckande individer i bästa sträcktid för arten blev bara sju ex. Jämförelsevis år 2001 sträckte hela 374 exemplar förbi samma lokal.

Större antal: 7 ex. sträckande SV Vena-stugan, Rynningeviken 27.8 (Ove Larsson).

Kungsörn (*Aquila chrysaetos*):

En lyckad häckning konstaterades i år. Men det börjar finnas indikationer på att det kan finnas fler par i landskapet. Dock inget säkerställt än så länge.

Häckning: 1 par fick ut 1 flygg unge, Närke 7.7–18.12 (Tommy Eriksson, Markus Eriksson Nordkvist m.fl.).

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*):

Efter fjolåret, då arten noterades under häckningstid på 40 olika platser, så blev motsvarande siffra för 2020 en ökning till 44 platser. I Kvismaren gick cirka 15 honor till häckning, lika med föregående år. Den faktiska siffran är förmodligen någonstans mellan 40 och 55 par. Det saknas rapporter om häckning eller häckningsförsök från en del kända lokaler.

Fenologi: 1 hona Lötén, Kvismaren 2.3 (Anders Helander). 1 ex. Osvalla, Tysslingen 23.10 (Maria Wanche).

Större antal: 14 ex. Rysjön, Kvismaren 12.9 (Peter Gustafson).

Blå kärrhök (*Circus cyaneus*):

Årets första blå kärrhök sågs redan i början av januari månad. Årets sista hängde kvar ända fram till några dagar innan jul. Inga häckningsindicer detta år heller, och som vanligt få fynd under perioden 1.6–31.7. Endast fem rapporter och dessa redovisas nedan.

Sommar: 1 hane Kärmenberget, Villingsbergs skjutfält 10.6 (Anders Jonsson). 1 adult hane Hammars åkrar, Kvismaren 20.6 (Magnus Friberg). 1 adult hane Stora Valla, Tysslingen 4.7 (Lennart Eriksson). 1 ex. Berga, Villingsbergs skjutfält 27.7 (Ingvar Gustavsson, Tord Sundström). 1 adult hane Atlasruta 10F6h (Alväng) 31.7 (Owe Hougström).

Fenologi: 1 adult hane Öbyå kern, Kvismaren 4.1 (Håkan Persson, Stefan Persson, Magnus Persson m.fl.). 1 honfärgad Nedre snåret, Kvismaren 8–9.1 (Stellan Amzoll, Magnus Friberg m.fl.). 1 adult hane Frogesta, Kvismaren 14.1 (Ola Strand). 1 adult hane Averby, Hjortkvarn 18.12 (Anders Jacobsson).

Stäpphök (*Circus macrourus*):

Efter 2018 tretton fynd och 2019 på tolv fynd hamnade 2020 på sjutton fynd. Vi kan sannolikt vänta oss en ökning av antalet fynd även fortsättningsvis. Fortsätt kontrollera ett flertal karaktärer och ta gärna foton, vilket underlättar vår bedömning av antalet fynd.

Noterbar: 1 adult hane Södra Näsbyängen, Oset 17–26.4 (Bengt Ahl, Thord Eriksson m.fl.). 1 2K hona sträckande N Röknen St 24.4 (Musse Björklund). 1 ex. Södra tornet, Tysslingen 3.5 (Jan Andersson). 1 3K+ hona Nedre snåret, Kvismaren 9.5 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 2K Ängsholmen, Tysslingen 10.5 (Lena Asp, Ove Pettersson m.fl.). 1 adult hona Lötens åkrar, Kvismaren 14–15.5 (Joakim Johansson, Åke Pettersson m.fl.). 1 hona Gräve by, Tysslingen 28.6 (Bengt Öster-

berg). 1 2K hane Gräve by, Tysslingen 3.7 (*Per Wedholm). 1 hona Södra Tysslingen 4.7 (Ronnie Nederfeldt). 1 2K hane Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 7–8.7 (Magnus Persson, Johan Mellquist m.fl.). 1 2K hane Gräve kyrka, Tysslingen 19–28.7 (Ove Pettersson, Erik Törnvall m.fl.). 1 2K hane Nedre snåret, Kvismaren 20.7 (Magnus Friberg). 1 adult hona sträckande SV Tanntorp, Hjortkvarn 23.8 (Mats Weiland). 1 1K Ekeby 6.9 (Jan Tranderyd, Peter Gustafson m.fl.). 1 hona Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 13.9 (Magnus Friberg). 1 adult hane Boängen, Fällersta 14.9 (Staffan Werme). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 15.9 (Mats Weiland).

MANDARINAND

FOTO: LENA ASP

Ängshök (*Circus pygargus*):

Ett år med betydligt färre fynd och inga häckningsförsök blev resultatet för 2020. Endast fyra fynd gjordes och numera är det mer sannolikt att få se stäpphök än ängshök i Närke.

Noterbar: 1 hane Skalltorp, Åmmeberg 9.5 (Nils-Erik Ström). 1 3K+ hane Frövirendelen, Axbergshammar 3.6 (Kjell Ståhlberg). 1 adult hona sträckande N. Tanntorp, Hjortkvarn, 20.8 (Mats Weiland). 1 1K Ormestaängarna, Oset 6.9 (*Per Wedholm, Hans Odelholm).

Röd glada (*Milvus milvus*):

Under de senaste åren har antalet rapporter om röda glador ökat för varje år som gått och det har blivit svårare och svårare att uppskatta hur många olika individer som gästade landskapet. Artens expansion norrut kommer dock att göra att vi ser mer av dem framöver och häckningsindicer kommer att komma. Ungfåglar sågs även detta år relativt tidigt på hösten, vilket kan indikera att häckningar har ägt rum inte särskilt långt bort och kanske till och med innanför landskapsgränsen. Av utrymmesskal publicerar vi årets första, sista samt högsta notering av arten.

Fenologi: 1 ex. Ödebo 15.3 (Rolf Hagström). 1 ex. Brändåsen 12.10 (Sussie Carlström).

Noterbar: 5 ex. Kälkesta, Edsberg 8.9 (Sandra Tengelin).

Brun glada (*Milvus migrans*):

Efter ett par år med nedgång i rapporteringen av denna art tog det så fart igen under 2020. Många rapporter så att antalet fynd är omöjligt att avgöra. De flesta observationerna är koncentrerade till tre olika områden nämligen kring Vibysjön, i Kvismaren och Tysslingen/Vintrosa. Kanske var det ett häckningsförsök i Vibyområdet då brunglada sågs med två ex. vid några tillfällen mellan 20.4 och 14.7 men utan att någon häckning kunde konstateras. Förutom dessa individer gjordes också ett antal fynd i Kvismaren, flera noteringar kring Tysslingen samt många strönoteringar under året. Arten kan därför numera ses som regelbunden i landskapet under häckningstid. Nedan syns samtliga rapporter om kringströvande individer.

Noterbar: 1 ex. Dalskogen S 30.3 (Nils-Erik Ström). 1 ex. Älgstamaden, Tysslingen 15.4 (Roine Magnusson). 2 ex. Viby 20.4–14.7 (Kent Larsson, Lindah Lyktberg m.fl.). 1 hane Tanntorp, Hjortkvarn 20.4 (Mats Weiland). 1 ex. Stjärnsund 29.4 (Ulf Allvin). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 3.5 (Sandra Tengelin). 1 ex. Ängsbro, Spånga, Vintrosa 3.5 (Erik Törnvall). 1 adult sträckande Norra Tysslingen 5.5 (Joakim Johansson). 1 ex. Gubbhyllan, Kvismaren 8.5 (Nils Hultman). 1 ex. Södra tornet, Tysslingen 9.5 (Tomas Bergkvist). 1 ex. sträckande N Tanntorp, Hjortkvarn 12.5 (Mats Weiland). 1 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 14.5 (Bengt Jalsborn). 1 ex. sträckande N Tanntorp, Hjortkvarn 14.5 (Mats Weiland). 1 ex. Nedre snåret, Kvismaren 23.5 (Magnus Friberg, Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen m.fl.). 1 ex. sträckande S Segersjö naturreservat, Segersjö 3.6 (Albin Mauritzon). 1 2K+ Atleverket 5.6 (Peter Gustafson). 1 ex. Snavlunda, Lindbacka 7.6 (Åke Jalo). 1 ex. Anstorp, dagvattendamm O om 8.6 (Per Karlsson Linderum). 1 adult Nynäs åkrar, Kvismaren 9.6 (Peter Gustafson). 1 ex. Lindbacka 14.6 (Håkan Carlestam, Anna-Karin Törnblom). 1 ex. Snavlunda, Lindbacka 15.6 (Ove Larsson). 1 ex. Hammars åkrar, Kvismaren 17.6 (Magnus Persson). 1 ex. Osvalla, Tysslingen 19.6 (Maria Wanche). 1 ex. Tegelslagaregatan, Fjugesta, Vattenparken, Fjugesta 20.6 (Anders Bengtsson). 1 ex. Östra Via, Vintrosa 20.6 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Domarkärret, Almby 27.6 (Mikael Tellbe). 1 2K+ sträckande V Blåklintstigen 2, Örebro 28.6 (Lennart Eriksson). 1 ex. Lindbacka 3.7 (Ove Pettersson, Christer Tegebö m.fl.). 1 ex. Hidingsta åkrar, Kvismaren 19.7 (Bernt Bergström, Ulf Johansson, Bosse Johansson m.fl.). 1 ex. sträckande SV Tanntorp, Hjortkvarn 22.7 (Mats Weiland). 1

ex. sträckande SV Nynäs åkrar, Kvismaren 30.7 (Anders Jacobsson). 1 ex. sträckande S Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 8.8 (Anders Jacobsson). 1 1K sträckande N Tanntorp, Hjortkvarn 22.8 (Mats Weiland). 1 1K Ökna utmarker, Kvismaren 23.8 (Anders Jacobsson, Leif Sildén). 1 ex. sträckande SV Tanntorp, Hjortkvarn 24.8 (Mats Weiland). 1 ex. Spångakärret, Vintrosa 29.8 (Leif Eckmann). 1 ex. Osvalla, Tysslingen 30.8 (Maria Wanche). 1 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 31.8 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Rosenbergsjöen, Oset 31.8 (Maria Wanche). 1 ex. Norrbyås, Kvismaren 1.9 (Olga Nadeina). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 5.9 (Mats Holmkvist, Stig Holmqvist m.fl.). 1 ex. Rullstugan, dagvattendammar NV om 10.9 (Per Karlsson Linderum).

Havsörn (*Haliaeetus albicilla*):

Hur många par havsörn det är som häckar inom landskapet är svårt att uppskatta. Väldigt få rapporter om lyckade häckningar har rapporterats in under året. Rapportera därför gärna fortsättningsvis in med häckningskriterier och följ gärna upp resultatet av de häckningar som ni noterar!

Större antal: 20 ex. Averby, Hjortkvarn 10.3 (Mats Weiland). 21 ex. Hjälmaran Nrk 11.11 (Leif Sildén).

Fjällvråk (*Buteo lagopus*):

Inga sommarobservationer av arten i landskapet under 2020. Rapporter saknas helt under perioden ifrån 29 maj till 2 september. Inga större sträckssiffror under 2020.

Större antal: 12 ex. sträckande SV Nyängsen, Kvismaren 1.10 (Magnus Friberg).

Vattenrall (*Rallus aquaticus*):

Klassiska lokaler för vinterfynd av vattenrall är Kumla reningsverksdammar och Hallsbergs reningsverk som är säkra lokaler. Även i Näsby dammar i Oset och i Fjugesta höll sig med var sin vattenrall denna vinter. I Kvismaren fanns ett ex. i Kvinnerstasjön. Under häckningstid rapporterad från ett flertal lokaler. Arten tycks hålla goda stammar i landskapets våtmarker. Hela 23 ex. noterades spel/sång i Kvinnerstasjön, Kvismaren 22.5 (Magnus Friberg).

Vinter: 2 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1–27.2 (Frank Tholfsson, Hans Waern m.fl.). 1 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 3.12 (Magnus Friberg). 2 ex. Näsby damm och åkermark, Oset 4–19.12 (Albin Mauritzon, Per Wedholm m.fl.). 3 ex. Reningsverksdammen, Kumla 5–24.12 (Anders Jacobsson, Håkan Persson m.fl.). 1 ex. Reningsverket, Hallsberg 5.12 (Helena Johansson). 1 ex. Vattenparken, Fjugesta 31.12 (Kent Halttunen).

Kornknarr (*Crex crex*):

Hela 25 olika individer lyckades vi hitta under året, vilket är ett mycket bra resultat jämfört med de senaste åren. Inga lyckade häckningar noterades heller detta år, trots att vi med stor sannolikhet har några få häckande par varje år. Samtliga fynd listas här.

Noterbart: 2 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 14.5–8.6 (Bengt Jalsborn, Anders U Nilsson m.fl.). 1 ex. Nya Snötuppen, Boglundsängen 20–23.5 (Ronnie Lindqvist, Christer Tegebro m.fl.). 5 ex. Reningsverket, Hallsberg 21.5–3.6 (Helena Johansson, Christer Johansson m.fl.). 1 ex. Menigasker 309, Kvismaren 21.5 (Magnus Friberg). 1 ex. Rävångsmaden, Rynningeviken 23–30.5 (Jonathan Waern, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. Via, Stora Mellösa 25.5 (Anders Jacobsson, Malin Björn m.fl.). 1 ex. Norra Bro 305 26.5 (Peter Gustafson). 1 hane Blacksta, Tysslingen 28.5 (Ronnie Lindqvist). 2 ex. Norra Lund, Kräcklinge 2.6 (Ola Strand). 1 ex. Norrbyås, Kvismaren 2.6 (Leif Sildén). 2 ex. Björka lertag 7.6 (Håkan Persson, Jonas Engzell m.fl.). 1 ex. Vretstorp 8.6 (Leif Sildén). 1 ex. Egersta, Tysslingen 9–25.6 (Jonathan Waern, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. Gymningemaden, Tysslingen 9.6 (Jonathan Waern). 1 ex. Stora Valla, Tysslingen 9.6 (Jonathan Waern). 1 ex. Egby, Segersjö 27.6 (Jan Gunnarsson). 1 ex. Södra Billinge, Skogstorp 29.6 (Inger Holst). 2 ex. Ervalla ängar Nrk, Ervalla station 3–4.7 (Osborne Lindberg, Åke Pettersson m.fl.).

Mindre sumphöna (*Zapornia parva*):

Den 21.5 hittades ett ex. spelandes längs kanalen mellan Västamaden och Kvinnerstasjön, dagen därpå satt det två ex. på samma plats, och den 26.5 dök det upp ytterligare en individ på platsen (Magnus Friberg, Teresa Montras Janer, m.fl.). Dessa fåglar spelade sedan mot varandra fram till den 4.6. Sedan var det tyst fram till 22–24.7 då ett ex. hördes mellan Sörbysjön och Kvinnerstasjön (Bengt Hansson, Magnus Persson); detta misstänks dock vara en av de första tre individerna som flyttat sig en liten bit. Dessa var landskapets 25:e, 26:e och 27:e dokumenterade genom tiderna!

Tre fynd: 1 ex. Värstamaden, Kvismaren 21.5 (*Magnus Friberg). 2 ex. Värstamaden, Kvismaren 22.5 (*Magnus Friberg). 3 ex. Värstamaden, Kvismaren 26.5 (*Magnus Friberg).

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*):

Antalet spelande sumphöns under året är svårbedömt, men beräknas uppgå till cirka 22 exemplar, vilket är i nivå med föregående år. Årets första individ hördes vid Tysslingen

den 17 april och årets sista spel hördes lite sporadiskt på Almbyängen den 29 augusti. Tyvärr kunde inga häckningar konstateras i landskapet detta år! Fördelningen ser ut som följer: Kvismaren 10, Tysslingen 3, Oset 2, Rynningeviken 1, Myrö våtmark 4, Boglundsängen 1, Mellanlängen 1 och Bjurhultasjön i sydöstra Närke 1.

Fenologi: 1 ex. Norra tornet, Tysslingen 17.4 (Joakim Johansson).

Rörhöna (*Gallinula chloropus*):

Arten noterad på cirka 46 lokaler och av dessa är 17 lokaler rapporterade med häckningskriterium. Lyckade häckningar rapporterades senare in från 16 av dessa, vilken är en ökning från tidigare år. Några vinterfynd som vanligt, i Kumla reningsverksdammar och Fjugesta reningsverksdammar.

Vinter: 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 1.1–25.2 (Frank Tholfsson, Kent Larsson m.fl.). 3 ex. Reningsverksdammen, Kumla 30.11–24.12 (Bengt Andersson, Anders Jacobsson m.fl.). 2 ex. Vattenparken, Fjugesta 30.12 (Roland Thuvander, Kent Halttunen m.fl.).

STÄPPHÖK

FOTO: TORBJÖRN ARVIDSON

Sothöna (*Fulica atra*):

Då vintrarna i bägge ändar av år 2020 var milda och med gynnsamt isläge blev antalet vinterfynd av sothöns högre än normalt. Arten noterades på en handfull lokaler både i början och slutet av året.

Trana (*Grus grus*):

De tre kvarvarande tranorna från december 2019 på Hammars åkrar var kvar den 1 januari och överlevde resten av vintern. Den första tranan som återvände från sydligare nejder dök upp 21.2. Under hösten rastade ett stort antal vid Kvismaren, där 18 131 ex räknades in den 21.9 och vid Skagershultamossen 2 366 ex den 25.9. Den sista tranan för året blev 1 ex. rastande Kils-gårdsåkrarna, Kvismaren 27.11

Vinter: 3 ex. Kvinnersta, Kvismaren 1.1 (Ove Åkesson, Patrik Hedengren m.fl.). 1 ex. Kumla 5.1 (Sören Karlsson).

Fenologi: 2 ex. Stjärnsund, Askersund 21.2

(Magnus Swenson, Jonathan Waern m.fl.).
Större antal: 18 131 ex. Kvismaren 21.9
(Magnus Friberg, Conny Hedengren m.fl.).
2 366 ex. Skagershultamossen, Mullhyttan
25.9 (Kent Halttunen, Lars Fransson).

Strandskata (*Haematopus ostralegus*):

Något färre platser detta år där strandskator noterats under häckningstid, men det handlar troligen inte om någon reell minskning. Hjälmaren såväl som norra Vättern hyser några par vardera, arten ses även inne i såväl Askersund, Åmmeberg och Kumla som i Örebro under häckningstid. De flesta paren noteras fortfarande i Örebro, där de häckar på en handfull platser och då företrädesvis på platta tak. På Aspholmen har en lyckad häckning rapporterats, så även på golfbanan i Åmmeberg. Relativt få sträckande flockar noterades både under våren och hösten i landskapet, där 64 ex. sträckande N Klåvudden ligger i topp. Vi publicerar alla antal över femton exemplar nedan.

Större antal: 64 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 23.4 (Andreas Sandberg). 17 ex. Klåvudden, Harge 10.5 (Peter Gustafson, Patrik Hedengren m.fl.). 16 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 10.5 (Kjell Ståhlberg). 16 ex. sträckande SV Oset 29.7 (Christer Tegebro). 18 ex. sträckande S Fågeludden, Oset 8.9 (Bengt Ahl). 15 ex. Fågeludden, Oset 8.9 (Per Hasselgren).

AFTONFALK

FOTO: MARTIN KARLSSON

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*):

Flera individer sågs under hela januari. Årets första vårflyttande tofsvipor kom på bred front andra halvan av februari månad och den milda förvintern gjorde att flera fynd gjordes i december månad. En notering på fler än 2 170 sydväststräckande individer finns också rapporterad och redovisas.

Större antal: 2 170 ex. sträckande SV Nyängen, Kvismaren 1.10 (Magnus Friberg).

Ljungpipare (*Pluvialis apricaria*):

En anmärkningsvärd rapport från Oset om en sträckande individ i mitten av januari följde av en individ som flög över vid Ormesta gård

måste ändå hamna under vinterfynd. I övrigt finns inga rekordstora flockar av rastande ljungpipare inrapporterade.

Vinter: 1 ex. sträckande SV Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 18.1 (Per Wedholm). 1 ex. Ormesta gård, Örebro 6.2 (Åke Pettersson).
Stora antal: 300 ex. Blacksta, Tysslingen 12.5 (Kent Halttunen).

Kustpipare (*Pluvialis squatarola*):

Relativt få fynd gjordes under året av denna art. Det gjordes endast tre vårfynd av arten i landskapet. Under 2020 sågs arten mer eller mindre regelbundet i landskapet från den 17.7 till den 30.10 där de flesta observationerna var av enstaka individer. Vi väljer lista samtliga vårfynd och alla observationer på fem ex. eller flera under hösten nedan.

Vår: 4 ex. Vättern Nrk 21.5 (Leif Sildén). 3 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 22.5 (Leif Sildén). 1 ex. Löten, Kvismaren 6.6 (Håkan Johannesson).

Höst: 12 ex. sträckande SV Lövsta, Kvismaren 25.7 (Magnus Friberg). 5 ex. sträckande SV Oset 27.7 (Bengt Ahl, Christer Tegebro). 6 adult sträckande S Löten, Kvismaren 27.7 (Kvismare Fågelstation). 34 ex. sträckande SV Oset 29.7 (Christer Tegebro). 5 ex. sträckande SV Oset 5.8 (Bengt Ahl, Ove Pettersson, Thord Eriksson m.fl.).

Fjällpipare (*Charadrius morinellus*):

Under en period av fjorton dagar fick vi besök av rastande fjällpipare i landskapet under vårsträcket detta år. Observationerna gjordes på fyra olika platser. Vi publicerar det högsta antalet per dag på dessa platser. Som vanligt gjordes inte några höstfynd.

Noterbart: 10 ex. Ängsholmen, Tysslingen 10–18.5 (*Ove Pettersson, Lena Asp m.fl.). 3 ex. Källsbo, Nysund Nrk 11–13.5 (Leif Paakkonen, Mårten Persson, Sören Hedberg m.fl.). 7 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 17–23.5 (*Magnus Friberg, Kicki Renström m.fl.). 1 ex. rastande Söröslätten, Kvismaren 19.5 (Anders Jacobsson).

Småspov (*Numenius phaeopus*):

Vårfynden gjordes 24.4–6.6 och höstfynden 25.6–20.7. Första hösträcksobsen var ovanligt tidig och sista observationen för året var ovanligt tidig även den.

Noterbart: 24 ex. sträckande Söderhavet, Kvarntorpshögen 1.5 (Håkan Persson). 37 ex. sträckande Klåvudden, Harge 7.5 (Kent Halttunen, Arne Lundh). 27 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 9.5 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist).

Storspov (*Numenius arquata*):

Efter förra årets fina noteringar var vi 2020 tillbaka på mer normala sträcksiffror. Årets

första fågel var den sjätte tidigaste genom åren. En ännu tidigare noterades föregående år på samma lokal.

Fenologi: 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 21.3 (Mats Weiland).

Noterbart: 199 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 23.4 (Andreas Sandberg). 76 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 27.4 (Peter Gustafson).

Myrspov (*Limosa lapponica*):

Man kan ana en vikande trend i antalet myrspovar som ses i landskapet. Det som sticker ut det här året är att de högsta antalen avser rastande fåglar. Vädret i form av regn och vind styr till stor del hur många myrspovar vi får se, och årets toppnoteringar utgör fåglar som trycktes ner av vädret. I vanliga fall är det bara enstaka fåglar som inte orkar hänga med flockarna längre som går ner för att rasta.

Vår: 1 ex. Löten, Kvismaren 18.5 (Anders Jacobsson m.fl.). 2 ex. Löten, Kvismaren 27.5 (Lena Asp).

Noterbart: 171 ex. Fågeludden, Oset 6.7 (Bengt Österberg m.fl.). 53 ex. Löten, Kvismaren 6.7 (Lillemor Däckfors m.fl.).

Rödspov (*Limosa limosa*):

Årets till ras obestämda fåglar innehåller ett par udda fynd. Först det mycket tidiga fyndet vid Tysslingen, som vållade visst huvudbry för observatörerna och sedan en sträckande fågel som endast hördes.

Noterbart: 3 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 16.3 (Ove Pettersson, Kent Halttunen m.fl.). 1 ex. Tysslingen 24–28.4 (Thomas Eriksson, Cecilia Bremer, Kristina Lindqvist m.fl.). Noterad förbiflygande Lövsta, Kvismaren 1.8 (Magnus Friberg).

Isländsk rödspov (*Limosa limosa islandica*):

Höstfynd av rödspov utgörs nästan uteslutande av islandica.

Noterbart: 1 ex. Oset 27–28.8 (Anders Bertebo, Tord Sundström m.fl.). 1 ex. Boglundsängen 29.8–10.9 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Europeisk rödspov (*Limosa limosa limosa*):

Den enda som säkert kunde rasbestämmas under våren var vår inhemska rödspov. Som vanligt är de rörliga och inte långvariga hos oss.

Noterbart: 1 ex. Södra Näsbyängen, Oset 4.5 (Kjell Ståhlberg m.fl.).

Roskarl (*Arenaria interpres*):

Ett normalår för landskapet. Antalet fynd påverkas i stor utsträckning av antal besök med båt på de stora sjöarna och framför allt Hjälmaren.

Vår: 1 ex. Löten, Kvismaren 9–15.5 (Patrik Hedengren, Åke Pettersson m.fl.). 2 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 22.5 (Leif Sildén).

Höst: 3 ex. Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén). 1 ex. Brearen, Hjälmaren Nrk 31.7 (Ulf Eriksson). 1 ex. Brearen, Hjälmaren Nrk 7.8 (Thord Eriksson). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 31.8 (Kvismare Fågelstation).

FJÄLLPIPARE

FOTO: MARIA WANCHE

Kustsnäppa (*Calidris canutus*):

Två vårfynd är helt i linje med en normal vår. På våren passerar majoriteten av kustsnäpporna Sverige under ett par dagar runt månadsskiftet maj/juni och missas därmed lätt. Under hösten finns fynd under perioden 6.7–26.9. Det gjordes relativt få observationer och även antalen vid varje tillfälle var låga. Högsta antalet var fem individer vid Löten.

Vår: 1 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 17.5 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist). 4 ex. Stora Röknen, Vättern Nrk 22.5 (Leif Sildén).

Myrsnäppa (*Calidris falcinellus*):

Fyra vårfynd och två höstfynd summerar ett genomsnittligt uppträdande. Vi får backa till 2016 för att hitta senaste observationen med fler än tio exemplar.

Vår: 1 ex. Löten, Kvismaren 24.5 (Per Lif, Åke Pettersson m.fl.). 2 ex. Löten, Kvismaren 27.5 (Peter Gustafson m.fl.). 4 ex. Löten, Kvismaren 28–29.5 (Bengt Andersson, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. Löten, Kvismaren 1.6 (Nils-Olof Jerling m.fl.).

Höst: 1 adult Löten, Kvismaren 5.7 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Oset 18–24.8 (Åke Pettersson, Bengt Ahl m.fl.).

Spovsnäppa (*Calidris ferruginea*):

Fynd finns för perioden 5.7–24.9. Toppnoteringen för året redovisas nedan. Den som läst tidigare årsrapporter har kanske noterat kommentarerna kring det vårmönster som spovsnäppa uppvisar i landskapet. Det är en relativt lång svit med vårfynd var tredje år. 2020 faller in i mönstret och saknar vårfynd. Om mönstret fortsätter kommer vi ha minst ett vårfynd i år.

Noterbart: 14 adult Löten, Kvismaren 6.7 (Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.).

Mosnäppa (*Calidris temminckii*):

Fynd finns för vårsträcket under perioden 7.5–30.5 och från höststräcket 11.7–16.9. Högsta antalsnoteringarna redovisas.

Noterbart: 6 ex. Hammarmaden, Kvismaren 16.5 (Lars Bruks). 7 ex. Löten, Kvismaren 17.5 (Andreas Sandberg).

Sandlöpare (*Calidris alba*):

Majoriteten av våra fynd görs på Hjälmaren.

Noterbart: 1 adult Älberget, Hjälmaren Nrk 25.7 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson). 2 ex. Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén).

Kärnsnäppa (*Calidris alpina*):

Vi har ju begåvats med fina restaurerade våtmarker och beroende på växtlighet och vattenstånd varierar det lite mellan åren vilken lokal som är bäst. I år var det Oset som hade bäst förutsättningar för kärnsnäppa. Men det som verkligen sticker ut är de fina rastsiffrorna från Vättern.

Noterbart: 210 ex. Vättern Nrk 21.5 (Leif Sildén). 400 ex. Stora Röknen, Vättern 22.5 (Leif Sildén). 98 ex. Ormestaängarna, Oset 31.8 (Ronnie Lindqvist). 98 ex. Fågeludden, Oset 15.9 (Bengt Ahl).

Skärnsnäppa (*Calidris maritima*):

Trettonde fyndet i landskapet. Om man ser till senaste tio årens fynd kan man konstatera att enstaka individer årligen väljer att rasta i oktober på Storhjälmaren.

Höst: 2 ex. rastande Storhjälmaren 13.10 (Leif Sildén).

Småsnäppa (*Calidris minuta*):

Några fynd under våren är normalt. Under hösten sågs enstaka individer 15.7–16.9 här och var i våra våtmarker med som flest tre samtidigt.

Vår: 1 ex. rastande Stora Röknen, Vättern Nrk 22.5 (Leif Sildén). 2 ex. rastande Löten, Kvismaren 23–24.5 (Peter Gustafson m.fl.). 2 ex. rastande Löten, Kvismaren 1–2.6 (Nils-Olof Jerling, Ingvar Torsson m.fl.).

Morkulla (*Scolopax rusticola*):

Ett vinterfynd som troligen är kopplat till den milda hösten/vintern.

Noterbart: 1 ex. Harge 6.12 (Kjell Ståhlberg).

Dvärgbeckasin (*Limnocyptes minimus*):

Minst 15 fynd. Hur många fåglar som är inblandade i Osetobservationerna i början av maj är omöjligt att avgöra. Vinterfynd är mycket ovanliga och det finns bara en handfull genom åren.

Vår: 1 ex. Sticksjö 10.4 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Skarbysjön 18.4 (Håkan Persson). 1 ex. Hammarmaden, Kvismaren 25–26.4 (Lasse Eklund, Bengt Österberg m.fl.). 1 ex. Sticksjö 26.4 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Välakarren, Vibysjön 26.4 (Helny Olsson). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 26.4 (Sussie Örtenmalm, Ari Laine). 1 ex. Domarkärret, Almby 28.4 (Mikael Tellbe). 2 ex. Lillängen, Oset 1–6.5 (Albin Mauritzon, Thord Eriksson m.fl.). Noterad Frösshammarsviken Nrk 4.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. Ullavisjön, Glanshammar 11.5 (Nils Eriksson). 1 ex. Domarkärret, Almby 13.5 (Mikael Tellbe). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 13.5 (Ola Strand).

Höst: 1 ex. Boglundsängen 25.9 (Leif Sildén). 1 ex. ringmärktes Fågelsjön, Kvismaren 28.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Fårhagen, Boglundsängen 26.12 (Bengt Jalsborn).

Dubbelbeckasin (*Gallinago media*):

Efter ett antal magra år fick vi ett litet uppsving i år. Dessutom ett par nya spellokaler där Mellringe golfbana sticker ut.

Noterbart: 1–3 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 7–20.5 (Kalle Källebrink, Ronnie Lindqvist m.fl.). 1–2 ex. Boglundsängen 11–18.5 (Leif Sildén m.fl.). 2 ex. Mellringes gamla golfbana 12.5 (Jonathan Waern). 1 ex. Fiskingemaden, Kvismaren 13.5 (Ola Strand). 1 ex. Björka lertag, Kumla 18.5 (Jonas Engzell). 1 ex. Domarkärret, Almby 21.5 (Håkan Johannesson).

BREDNÄBBAD SIMSNÄPPA

FOTO: LEIF SILDÉN

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*):

Ett par fina rastsiffror samt två vinterfynd. Liksom för dvärgbeckasin finns bara en handfull vinterfynd tidigare.

Noterbart: 82 ex. Näsbyängen, Oset 8.4 (Per Wedholm). 97 ex. Västra dammen, Boglundsängen 3.9 (Roland Thuvander). 1 ex. Näsbyängen, Oset 6.12 (Per Wedholm). 2 ex. Näsbyängen, Oset 15.12 (Per Wedholm).

Smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*):

Två fynd av denna karismatiska vadare.

Vår: 1 ex. Löten, Kvismaren 27–28.5 (Nils-

Olof Jerling, Kristina Lindqvist m.fl.). 2 ex. Löten, Kvismaren 9.6 (Anders Jacobsson m.fl.).

Brednäbbad simsnäppa

(*Phalaropus fulicarius*):

Tredje fyndet för landskapet. Den uppehöll sig mestadels på ett litet skär som vi länge räknat till Närke, men där det här fyndet orsakade en utredning av landskapsgränsen. Det visade sig att Nyckelgrundsstenarna som är den bästa vadarlokalen på Storhjälmaren ligger i Västmanland. Vid upptäckten lämnade simsnäppan grundet vid något tillfälle och flög då in över gränsen.

Noterbar: 1 adult Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 16.7 (Leif Sildén).

Grönbenä (Tringa glareola):

En mycket tidig förstaobs för året samt några fina rastsiffror.

Noterbar: 1 ex. Katrinelund, Stora Mellösa 12.4 (Mats Strandberg). 200 ex. Raststugemaden, Tysslingen 11.5 (Bengt Jalsborn). 200 ex. Gösholmen, Tysslingen 13.5 (Joakim Johansson). 250 ex. Ormkäret, Kvismaren 14.5 (Joakim Johansson). 300 ex. Hammarbotten, Kvismaren 17.5 (Peter Gustafson).

Svartsnäppa (Tringa erythropus):

Ett klen år med endast en större notering.

Noterbar: 40 ex. Löten, Kvismaren 19.6 (Patrik Hedengren).

Dvärgmå (Hydrocoloeus minutus):

I år gick endast sex par till häckning i Sörby-sjön, Kvismaren. Det sågs många dvärgmåsar under hela häckningsperioden, men endast sex häckningar kunde alltså hittas. Minst två ungar blev flygga. Årets toppnoteringar på Hjälmaren lite lägre än normalt. **Noterbar:** 60 ex. Kvinnerstasjön, Kvismaren 6.7 (Kvismare Fågelstation). 90 ex. Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 16.7 (Leif Sildén). 70 ex. Södra Hjälmarsstranden 30.9 (Ola Strand). 60 ex. Södra Hjälmarsstranden 5.10 (Ola Strand).

Silltrut (Larus fuscus):

Det eviga tjatet i årsrapporterna om att ange ras på silltrutarna verkar inte riktigt vilja hörsammas. Vi vet således inte riktigt vilka silltrutspopulationer vi berörs mest av. Ett av årets 14 fynd är rasbestämt.

Ej rasbestämda: 2 adult sträckande NO Åslaholmen, Kvismaren 11.3 (Anders Jacobsson). 1 3K+ Barkaregatan 8, Näsby, Örebro 6.4 (Per Wedholm). 1 ex. sträckande N Klåvudden, Harge 8.4 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. sträckande SV Hinstorp, Olshammar 8.4 (Ulf Allvin). 1 ex. sträckande S Klåvudden,

Harge 9.4 (Ulf Allvin, Anders Eriksson). 2 ex. stationär Klåvudden, Harge 10.4 (Nils-Erik Ström). 2 ex. Klåvudden, Harge 10.4 (Nils Eriksson). 2 ex. Lännäs kyrka 28.4 (Anders Jacobsson). 2 ex. Lännäs kyrka 28.4 (Ronny Nilsson). 1 ex. Träbron, Förlunda 18.5 (Leif Rydell). 1 ex. Vättern Nrk 21.5 (Leif Sildén). 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 23.5 (Christer Tegebro). 1 ex. rastande Storhjälmaren 13.8 (Leif Sildén). Nordsjösilutrut: 1 3K+ Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 17.5 (Magnus Friberg).

Skräntärna (Hydroprogne caspia):

En mycket fin toppnotering gjordes. Det är den högsta sedan 2015 samt näst högsta i Artportalens material. Och änne mer glädjande att 40 av dem var årsungar. Toppnoteringarna samt fynd utanför Hjälmaren/Kvismaren redovisas.

Noterbar: 1 ex. sträckande S Björka lertag, Kumla 8.6 (Jonas Engzell). 1 ex. Mellanlängen, Lången-området 14.7 (Åke Pettersson). 115 ex. Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén). 1 ex. Kumla sjöpark, Kumla 29.7 (Bengt Andersson). 69 ex. Storhjälmaren 13.8 (Leif Sildén).

Fisktärna (Sterna hirundo):

En art som sällan förekommer i årsrapporten men året bjöd på flera intressanta fenologiobservationer. Det finns ett fåtal fynd så här tidigt och sent på året sedan tidigare.

Fenologi: 1 ex. sträckande NV Klåvudden, Harge 9.4 (Ulf Allvin). 1 ex. Flatviken, Göksholm 9.4 (Anders Jacobsson). 1 1K Ormesta holme, Oset 27–28.9 (Per Wedholm m.fl.).

Silvertärna (Sterna paradisaea):

I Närke har vi stabil bevakning av vårsträcket i N Vättern och på hösten vid Oset. Övriga tänkbara sträcklokaler och tidpunkter saknar regelbunden täckning. Vårsträckssiffran vid Vättern är relativt hög i historiskt sammanhang.

Noterbar: 539 ex. sträckande N Vättern Nrk 24.4–1.6 (Peter Gustafson, Claes Nordell m.fl.). 148 ex. sträckande SV Oset 27.7–13.8 (Bengt Ahl m.fl.).

Svarttärna (Chlidonias niger):

Ett större antal svarttärnor befann sig i slutet av maj vid Löten, Kvismaren. Några få stannade sedan kvar och i stället dök ett större antal upp och gick till häckning vid Oset ungefär när de försvann från Kvismaren. Det är väl rimligt att det rör sig om fåglar som valde att lämna Kvismaren för att häcka vid Oset i stället.

Häckning och häckningsförsök: 5 par Löten, Kvismaren som fick 4 ungar. 46 ex.

Löten, Kvismaren 30.5 (Magnus Friberg). 24 ad. Ormestaängarna, Oset 29.6 (Lennart Eriksson). 15 ex. (10 adult + 5 1K) föda åt ungar Fågeludden, Oset 27.7 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro, Thord Eriksson m.fl.). <https://media.giphy.com/media/MCG8ul519qJaxlJlgg/giphy.gif> 102 ex. rastande Nyckelgrundet, Hjälmaren Nrk 16.7 (Leif Sildén).

Kustlab (Stercorarius parasiticus):

Tre fynd är högst normalt från 2010 och framåt.

Noterbar: 1 ex. sträckande N Nydalen, Harge 8.5 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling m.fl.). 1 ex. ljus morf sträckande NO Nydalen 9.5 (Leif Rydell m.fl.). 1 ex. mörk morf sträckande N Vårbogrand, Skagern Nrk 18.5 (Leif Paakonen).

MYRSPOV

FOTO: STAFFAN GUSTAVSSON

Skogsduva (Columba oenas):

Ett fåtal skogsduvor övervintrar normalt varje vinter i landskapet. Flocken om 20–25 ex. som fanns i Tanntorp, Hjortkvarn i januari torde vara rekord för Närke.

Januari: 1 ex. Egbyåsen, Segersjö 2.1 (Ola Strand). 20 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 7.1 (Mats Weiland). 22 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 8.1 (Mats Weiland). 25 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 21.1 (Mats Weiland). 3 ex. Averby, Hjortkvarn 22.1 (Tommy Eriksson). 2 ex. Bo 4.2 (Thomas Strid).

December: 3 ex. Averby, Hjortkvarn 18.12 (Anders Jacobsson).

Ringduva (Columba palumbus):

Likt tidigare vintrar har många ringduvor övervintrat i Örebro men bara ett fåtal på andra orter.

Högsta antal för Örebro: 30 ex. Blåklintstigen 2, Örebro 15.1 (Lennart Eriksson) samt 16 ex. Blåklintstigen 2, Örebro 16.12 (Lennart Eriksson).

Fynd på övriga orter: 1 ex. Gillberga, Sköljersta 3.1 (Håkan Persson). 2 ex. Äsplunda Gård, Äsplunda 4.1 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 ex. Romarebäcken, Hällabrottet 18.1 (Håkan Persson). 2 ex.

Hargeviken, Harge 19.1 (Kjell Ståhlberg).
1 ex. Eriksholm, Hällabrottet 16.12 (Håkan Persson).

Turkduva (*Streptopelia decaocto*):

Ingen lyckad häckning har kunnat säkerställas trots att turkduvor spelat och uppträtt i par under häckningstid på minst nio olika lokaler. Askersund, Fjugesta, Vintrosa, Latorpsbruk, Åbytorp, Stora Mellösa och Odensbacken är lokaler med ett par vardera. I Kumla har 2–3 par funnits och i de centrala delarna av Örebro minst två par. Höga antal: 10 ex. Västra parken, Kumla 4.1 (Jonathan Waern, Hans Waern, Monika Waern). 5 ex. Västra parken, Kumla 24.4 (Hans Waern). 4 ex. Väderkvarnsbacken, ca 1 km norr om Askersund 8.9 (Kjell Ståhlberg). 7 ex. Stora Mellösa 24.12 (Anders Jacobsson).

Övriga intressanta fynd: 1 ex. Östansjö 9.2 (Gunnar Gustafsson). 1 ex. Lanna golfbana, Lanna 7.3 (Peter Eklund). 1 ex. Asker 6.4 (Jan Gunnarsson). 1 ex. Valsta, Valsta 8.4 (Britt-Marie Sandberg). 1 ex. Runnaby, Eker 22.4 (Leena Zander, Mikael Zander). 1 ex. spel/sång Östra dammen, Boglundsängen 4.6 (Per Wedholm). 1 ex. Bäcksjön, Östansjö 27.8 (Gunnar Gustafsson). 1 ex. Tybble, Kvismaren 10.9 (Magnus Persson).

SKRÄNTÄRNA

FOTO: OVE PETTERSSON

Berguv (*Bubo bubo*):

En riksomfattande inventering av berguv genomfördes i Sverige under året. För Närkes del har trenden varit oroande de senaste åren. Ett 20-tal lokaler besöktes under våren 2020 för att lyssna efter hoande uvar. Resultatet blev sex ropande hannar och fem konstaterade revir. Men bara på en lokal fanns det ett par. Trots ett gediget fältarbete av inventerarna kunde ingen lyckad häckning konstateras.

Kattuggla (*Strix aluco*):

Kattugglorna lyckades bra med häckningen under året. Antalet rapporterade kullar med ungar blev 29 st. Trolig häckning noterades på ytterligare åtta lokaler. Den senaste 10-års perioden har antalet pendlat mellan

20–40 per år beroende på födotillgång. Enligt Atlasinventeringarna som redovisas i boken Närkes Fågelvärld har stammen varit stabil de senaste 30 åren.

Slaguggla (*Strix uralensis*):

Ingen häckning har konstaterats under året. Intressanta rapporter om revirhävande individer/par har dock inkommit från två stora skogsområden.

Från Kilsbergen tre fynd: 1 ex. spel/sång 1.2 (Anders Jonsson). 2 ex. par i lämplig häckbiotop 19.2 (Leif Sildén) samt 1 ex. förbiflygande 19.5 (Aron Norrby).

I Västernärke hördes 1 ex. hoa från samma lokal 19.2–14.3 (Ari Laine, Sussie Örtenmalm).

Övrigt fynd: 1 ex. Frötunanäs 11.1 (Andrahandsuppgift med foto gm Bo Runesson)

Lappuggla (*Strix nebulosa*):

Ett stort antal av de lappugglor som invaderade Närke år 2019 stannade uppenbarligen kvar och har resulterat i en mängd fynd framför allt under våren. Hela 21 olika individer på tio lokaler. Flera av dem stationära och revirhävande under feb. – mars. Men glädjande nog även tre lyckade häckningar.

Häckningar: 1 kull med 3 ungar och 2 kullar med 1 unge vardera blev flygga.

Vår: 1 ex. Atlasruta 10E1h (Västansås) 18.1 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 adult Norr om Damma, Damma 23.2 (Björn Löfgren). 1 ex. Opphammarskorset, Väringen Nrk 15.3 (Jan-Olov Ragnarsson). 1 ex. spel/sång Kärmsön, Villingsbergs skjutfält 4.4 (Anders Jonsson). 1 ex. Nysund Nrk 15.4 (Malin Björn, Mårten Persson). 1 adult Flahultet 17.5 (Owe Nilsson).

Höst: 1 ex. Ventärnen 8.8 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Björshult, Vretstorp 18.9 (Nils Abrahamsson). 1 ex. Kolartorp, Ödeby 23.10 (Jan-Olov Ragnarsson).

Hökuggla (*Surnia ulula*):

Ett bra år med många fynd både under våren och hösten. Mest publik blev hökugglan i Bondsätter söder om Örebro som stannade nästan tre månader på samma hygge. Inga fynd under häckningstid.

Vår: 1 ex. Skirasjön, Breven bruk 2.1–5.3 (*Patrik Hedengren, Johannes Almqvist, Tyra Jakobsson m.fl.). 1 ex. Bondsätter, Örebro 6.1–31.3 (*Bernt Jerlström, Lindah Lyktberg, Håkan Ellehammer m.fl.). 1 ex. Bredmossen, Tjurlången 10.1 (Fredrik Anmark, Lars Anmark). 1 ex. Harsboda, Mullhyttan 21.1–21.2 (Ari Laine, Sussie Örtenmalm). 1 ex. Västkärr 21–26.1 (Pierre Blanksvärd, Mårten Gustavsson m.fl.). 1 ex. Getabo 30.1 (Ulf Allvin, Anders Eriksson). 1 ex. Eker 3.2

(*Kent Halttunen, Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Almbhygget, Hasselfors 10.3 (Ari Laine). 1 ex. Villingsbergs skjutfält 8.4 (Anders Jonsson). 9 fynd, 9 ex.

Höst: 1 ex. Gäddejön, Stora Rankemossen 30.10 (Johan Stedt). 1 ex. Stockakärret, Villingsbergs skjutfält 31.10–31.12 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren m.fl.). 1 ex. Tolsbohyttan, Villingsbergs skjutfält 31.10 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Ymningshultsmossen. 1.11 (*Marcus Andersson). 1 ex. Berga, Villingsbergs skjutfält 6.11–25.12 (Erik Törnvall, Bengt Österberg, Rolf Sykkijev m.fl.). 1 ex. Tomasbråten 13–23.11 (Elin Paakkonen, Leif Paakkonen). 1 ex. Svartå 23–25.12 (Ola Strand, Leif Sildén). 7 fynd, 7 ex.

Sparvuggla (*Glaucidium passerinum*):

Fynd av sparvugglor på 25 olika lokaler med totalt 31 individer är i nivå med föregående års antal. Ingen säkerställd lyckad häckning, men några fynd gav ändå tydliga indicier på att sådan kan ha förekommit. Under hösten hittades enstaka sparvugglor på 13 olika lokaler.

Häckningsindicier: 1 ex. besöker bebott bo Stockås norra hygget, Mullhyttan både 31.1 och 21.2 (Ari Laine, Sussie Örtenmalm). 2 i par parning/parningsceremonier Harsboda, Mullhyttan 27.2 (Ari Laine, Sussie Örtenmalm). 3 ex. permanent revir Svartå 1.6 (Leif Sildén).

Pärluggla (*Aegolius funereus*):

Förekomsten av pärlugglor varierar kraftigt mellan olika år. Våren 2019 hördes bara en enda pärluggla i landskapet. Under samma period 2020 gjordes hela 17 fynd med 21 individer. Dessutom började många hoa en andra omgång i maj – juni. Intressant fenomen som kan bero på födobrist under vårvintern eller så är det eventuellt nyinkomna individer. Ett höstfynd gjordes i november.

Vinter/vår: Jan.–April: 1 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 25.1–7.3 (Ola Strand, Leif Sildén, Roger Larsson m.fl.). 1 ex. Villingsbergs skjutfält 1.2 (Anders Jonsson). 2 ex. Svartå 6.2–30.3 (Leif Paakkonen, Ola Strand, Leif Sildén). 1 ex. Berga, Villingsbergs skjutfält 19.2 (Leif Sildén). 1 ex. Trunhatten, Nysund Nrk 2.3 (Leif Paakkonen). 1 ex. Vargavidderna 5.3 (Ola Strand). 1 ex. Kringsjötorp, Bo 6–16.3 (Patrik Hedengren, Ingvar Gustavsson m.fl.). 1 ex. Holmsjöbergen 7.3 (Ronny Nilsson). 1 ex. Bråten 20.3 (Musse Björklund, Per Lif). 3 ex. Grönsjön 22.3–7.4 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson, Peter Gustafson). 1 ex. Stenhult, Porla brunn 27.3 (Peter Gustafson, Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson). 1 ex. Stockakärret, Villingsbergs skjutfält 4.4

(Anders Jonsson). 1 ex. Tryggeboda, Multen 6.4 (Ola Strand). 1 ex. Rankemossen L 7–29.4 (Andreas Tranderyd, Markus Eriksson Nordkvist, Jan Tranderyd m.fl.). 2 ex. Laxå-området 7.4 (Erik Törnvall). 1 ex. Ljusen 10.4 (Janne Haikara). 1 ex. Skagershult distrikt, Laxå kommun, Svealand, Örebro län 18.4 (Anders Carlberg, Joakim Johansson).

HORNUGGLA

FOTO: LENA ASP

Maj–Juni:

1 ex. Södra Hällsjömosse, Villingsbergs skjutfält 10.5 (Per Wedholm). 3 ex. Bruna Bergen, Breven/Kilsmo-området 28.5–2.6 (Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Christer Sölveling). 9 ex. Svartå 1–19.6 (Leif Sildén, Ola Strand). 2 ex. Långsjön, Breven bruk 4.6 (Christer Tegebro, Marianne Redman, Thord Eriksson). 1 ex. Kringsjötorp, Bo 4.6 (Åke Pettersson). 1 ex. Skirasjön, Breven bruk 4.6 (Åke och Ove Pettersson). 1 ex. Mygelvägen, Villingsbergs skjutfält 8.6 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Lanforsmosse, Villingsbergs skjutfält 9.6 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Gilsåsen, Villingsbergs skjutfält 9.6 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Norra Kroktjärn, Villingsbergs skjutfält 10–13.6 (*Bengt Ahl, Tord Sundström, Ingvar Gustavsson).

Höst: 1 ex. Mossby N 14.11 (Leif N Andersson).

Hornuggla (*Asio otus*):

Endast några få hornugglor hördes under våren. Men ändå kunde hela 25 lyckade häckningar med mer än 50 ungar konstateras på försommaren. Detta efter ett lågt antal häckande hornugglor åren innan. År 2018 hördes ungar på fyra lokaler och år 2019 på sju lokaler. God förekomst av smågnagare var naturligtvis en starkt bidragande orsak till årets resultat. Anmärkningsvärt nog gjordes inga vinterfynd varken i början eller slutet på året.

Säkerställda häckningar: 1 ex. besöker bebott bo Ullavisjön, Glanshammar 11.5 (Nils Eriksson). 3 pulli/nyligen flygga ungar Banvallsdungen, Tysslingen 20.5–25.6 (*Maria Wanche, Lena Asp, Lennarth Sollerman Gustafsson m.fl.). 2 pulli/nyligen flygga ungar Boda Lännäs 28.5 (Elisabeth Torgå). 1 pulli lockläte, övriga läten Kårsta ö, Lången-området 31.5 (Åke Pettersson). 3 adult pulli/nyligen flygga ungar Fårhagen, Boglundsängen 3–21.6 (Per Wedholm, Bengt Jalsborn). 1 adult föda åt ungar Grä-

ve kyrka, Tysslingen 8.6 (Jonathan Waern). 4 pulli/nyligen flygga ungar Mästa, Rinkaby 9.6–4.7 (Oscar Axelsson, Nils Eriksson). 2 pulli bo, ägg/ungar Solberga, Rinkaby 11–18.6 (Nils Eriksson, Björn Eriksson). 3 pulli/nyligen flygga ungar Öns åkrar, Kvismaren 11.6–19.7 (*Peter Gustafson, Anders Jacobsson, Roger Larsson m.fl.). 4 pulli/nyligen flygga ungar Oxelvärsta, Sköllersta 11–13.6 (Hasse Molin). 1 ex. bo, hörda ungar Ökna 11.6 (Peter Gustafson). 2 pulli bo, hörda ungar Lindbacka 15.6 (Leif Sildén). 1 pulli lockläte, övriga läten Rumbholm, Tysslingen 15–18.6 (Ove Pettersson, Lennart Eriksson). 2 pulli lockläte, övriga läten Gräve 157 (Karlsro) 16.6 (Jonathan Waern). 2 adult föda åt ungar Sörhult, dungen, Mullhyttan 18.6 (Ari Laine, Sussie Örténmalm). 2 ex. föda åt ungar Sörby, Hackvad 18.6 (Sandra Tengelin). 2 pulli lockläte, övriga läten Ullavisjön, Glanshammar 19.6 (Nils Eriksson). 2 ex. pulli/nyligen flygga ungar Norra kyrkogården, Örebro 21.6 (Bengt Jalsborn). 3 pulli/nyligen flygga ungar Snarve, Edsberg 24.6–9.7 (Sandra Tengelin). 2 ex. bo, hörda ungar Boängen, Fällerstä 29.6 (Staffan Werme). 3 pulli lockläte, övriga läten Björnhaga Hedtorp 335, Askersund 2.7 (Thomas Strid). 2 pulli lockläte, övriga läten Valla, Glanshammar 4.7 (Nils Eriksson). 2 pulli lockläte, övriga läten Ullavisjön, Glanshammar 4.7 (Nils Eriksson). 3 pulli bo, hörda ungar Harsboda, östra, Mullhyttan 16.7 (Ari Laine, Sussie Örténmalm). 1 pulli bo, hörda ungar Viaskogen, Kumla 21.7 (Peter Gustafson).

Jorduggla (*Asio flammeus*):

Många fynd i landskapet men inga tecken på häckning. I Kvismaren sågs ett ex. på olika håll i området perioden 19.4–27.6 och i Tysslingeområdet observerades ett ex. 4–15.6. Vid Kvismaren sågs två jordugg-

lor jaga tillsammans vid fyra tillfällen och i Tysslingen vid ett tillfälle.

Vårfynd med två ex: 2 ex. Ängfalla åkrar, Kvismaren 19.4 (Leif Sildén). 2 ex. Rånnestamaden, Tysslingen 8.5 (Patrik Heden-gren, Staffan Gustavsson, Ove Pettersson m.fl.). 2 ex. Västra rakan, Kvismaren 20.5 (Hasse Molin) samt 2 ex. Fiskingebron, Kvismaren både 25.6 och 26.6. (Magnus Friberg).

Övriga vårfynd: 1 ex. str. Klåvudden, Harge 26.4 (Andreas Sandberg, Tyra Jakobsson, Kent Halttunen m.fl.). 1 ex. Norra Järnäs 7.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. Ullavisjön, Glanshammar 11.5 (Nils Eriksson). 1 ex. torpet, Förlunda 15.6 (Leif Rydell). 1 ex. Myrö våtmark, Rynningeviken 17.6 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen).

Höst: 1 ex. trafikdödad Skruke, Sköllersta 19.7 (Magnus Friberg). 1 ex. Fräknabotten, Kvismaren 23.9 (Åke Pettersson). 1 ex. trafikdödad Ämbäcken, dagvattendamm V om 30.9 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Västra kröken, Kvismaren 4.10 (Christer Wallin). 1 ex. Kungastenarna, Hemfjärden 23.10 (Lennart Eriksson, Erling Lillberg, Bengt Andersson). 1 ex. Hemfjärden 4.11 (Per Wedholm). 1 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 3.12 (Magnus Friberg).

Nattskärna (*Caprimulgus europaeus*):

Antalet rapporter har ökat något jämfört med tidigare år. Hela 80–90 spelande nattskärnor har hörts i landskapet. Områden med 10–15 ex. hörda individer vardera är Käglan, Svartå, Kilsbergen, Askersund, Breven bruk och Hallsberg. Även antalet höstfynd har ökat.

Höst: 1 ex. Ängsholmen, Tysslingen 5.9 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. Hammarkullen, Kvismaren 14.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Ormkärret, Kvismaren 15.9 (Ralf Lundmark, Frida Olsson). 1 ex. Resta 23.9 (Magnus Friberg).

Kungsfiskare (*Alcedo atthis*):

Inte sedan år 2009 har så många kungsfiskare häckat i landskapet. Med fyra säkerställda häckningar och dessutom sex troliga/möjliga häckningar är det sannolikt ett av de bästa resultaten någonsin. Att döma av de rekordmånga rapporterna om kungsfiskare runt om i landskapet under hela året kan beståndet mycket väl vara mer än 15 par. Det är en svårinventerad art som gömmer sina boplatser väl.

Säkerställd reproduktion: 1 hona föda åt ungar 8.5 samt 2 i par föda åt ungar Åsbro Park, Åsen 26.5 (Gunnar Eriksson). 2 ex. föda åt ungar Borrarbacken, Karlslund 30.6 (Peter Åslund). 1 ex. föda åt ungar Kvarntorpshögen 1.7 (Per Karlsson Linderum).

1 ex. föda åt ungar Billsgården 26.7 (gm Andreas Grabs). 4 lokaler.

Trolig/Möjlig reproduktion: 1 ex. permanent revir Backa kvarn, Kvistbro 1.5–1.8 (gm Länsstyrelsen Örebro). 2 ex. par i lämplig häckbiotop Bron, Täljeån, Mosås 13.5 (Peter Gustafson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Lugnetbrottet 29.5 (Hans Waern). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Söderhavet, Kvarntorpshögen 30.5 (Håkan Persson, Stefan Persson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Badviken, Svennevad 9.6 (Håkan Persson). 1 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Lungers udde 20.7 (Lennart Andersson). 6 lokaler.

Härfågel (*Upupa epops*):

För första året någonsin gjordes två vårfynd i landskapet. Härfågel är långt ifrån årlig i landskapet. Rekordet för antal fynd under ett och samma år är från år 2002. Då gjordes totalt tre fynd med ett fynd på våren och två på hösten.

Vår: 1 ex. Södra Folkavi 30.4. Upptäckare Kjell Martinsson som även kunde fotodokumentera fyndet. (Rapport gm Kent Halttunen). 1 ex. Rönneberget, Kvismaren 6.5 (Margareta och Rune Eriksson).

Göktyta (*Jynx torquilla*):

Under våren och försommaren har göktytor rapporterats från minst 84 olika lokaler. Det är det högsta antalet på 2000-talet. Däremot har endast två lyckade häckningar kunnat konstateras.

Häckningar: 1 1K pulli/nyligen flygga ungar Hagalund Ö om, Hjälsätter 7.7 (Michael Andersson, Helena Rygne). 1 1K födosökande Tanntorp, Hjortkvarn 29.7 (Mats Weiland).

Höst: 1 ex. rastande Ormesta holme, Oset 4.8 (Bengt Ahl, Christer Tegebro, Lennart Eriksson m.fl.). 1 ex. rastande Tanntorp, Hjortkvarn 8.8 (Mats Weiland). Noterad spel/sång Åkilen, Vekhyttan 18.8 (Peter Eklund).

Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*):

Ingen konstaterad häckning i landskapet. De flesta fynden av sedda individer är från välkända och välbesökta skogsområden. Intressant att spår i form av typiska hackmärken hittats på många andra lokaler. Tretåig hackspett är mycket svår att inventera och det är högst sannolikt att några par häckat. Speciellt när tillgången på huvudfödan granbarkborren varit god.

Vår: Minst två ex. hane och hona Garphyttans nationalpark 4.1–14.2 (Bo Runesson, Anders Bertebo, Bengt Österberg m.fl.). 1 hane Sveafallen 20.1 (Leif Paakkonen). 1 hane Markaskogens naturreservat, Almby

18.4 (Johan Miller). 1 hane Markasjön, Almby 29.4 (Mikael Tellbe). 1 hane obs i häcktid, lämplig biotop Stora Axsjön, Villingsbergs Skjutfält 1.5 (Sune Johansson).

Höst: 1 ex. Västra Trolldalen, Frösvidal 8.8 (Sandra Tengelin). 1 ex. Garphyttans nationalpark 14.9–16.11 (Ingvar Gustavsson, Tord Sundström, m.fl.). Noterad Garphyttan, uppströms skidbacken 11.11 (Henrik Weibull). 2 ex. Nedre skogsparkeringen, Garphyttans nationalpark 20.11 (Nils-Erik Ström, Benny Fredriksson). 1 ex. Lövbricken, Frösvidal 30.11 (Ingvar Gustavsson, Tord Sundström). 1 hane Göljan, Frösvidal 24.12 (Lennart Eriksson).

Hackmärken: Spår Edsbackamossen, Vargavidderna 5.1 (David Tverling). Spår Dölpan SV 18.1 (Bjarne Tuttunen, David Tverling). Färska spår NV Skogalund, Kränglan 19.3 (Per Wedholm). Färska spår Bestånd 162, Ässkog 26.3 (Per Wedholm). 10 ex. färska spår Bestånd 159, Ässkog 26.3 (Per Wedholm). 3 ex. färska spår Bestånd 68 26.3 (Per Wedholm). Äldre spår Naturvärde vid Lilla Ölen, Atlasruta 09E4i (Bäckaskog) 10.4 (Jan Henriksson). Äldre spår Stubbetorp 1:1 11.4 (Jan Henriksson). Färska spår Garphyttans nationalpark 18.5 (Aron Norrby). Spår Sörbyskogen, Örebro 13.6 (Anna-Lena Winnerstam). Spår Stora tallar NO om Stora Svartsjön 26.11 (David Tverling). 3 ex. äldre spår Gällersta Gryt 11:1, Ässkog 21.12 (Per Wedholm).

GRÅSPETT

FOTO: KJELL ARONSSON

Mindre hackspett (*Dryobates minor*):

Mindre hackspetten är en trevlig fågel att träffa på i markerna och det märks tydligt i rapporteringen på Artportalen. Få arter blir så väl dokumenterade. Men det är ändå svårt att säkerställa lyckade häckningar. Lennart Erikssons årliga inventering i Oset och Rynningeviken resulterade i fem konstaterade häckningar. Tyvärr misslyckades två av dem av okänd anledning. Från övriga landskapet har ett tiotal säkerställda/troliga häckningar ägt rum. En klar ökning jämfört med de senaste åren. Trenden enligt Atlasinventeringarna som redovisas i Närkes

Fågelvärld är ökande de senaste 30 åren.

Gråspett (*Picus canus*):

Inga fynd under häckningstid. Lövängen i Garphyttans nationalpark står i en klass för sig när det gäller antal fynd både vår och höst.

Vår: 1 hona Garphyttans nationalpark 4–26.1 (Maria Wanche, Lena Asp, Lennarth Sollerman Gustafsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Berga, Villingsbergs Skjutfält 28.2 (Ove Pettersson). 1 hona Flyhagen Ånnabodavägen, Garphyttan 28.2 (Anders U Nilsson). 1 ex. spel/sång Gilsåsen, Villingsbergs skjutfält 28.2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 1 ex. spel/sång Berga, Villingsbergs skjutfält 11.3 (Bo Ebenman, Tomas Bergkvist). 1 ex. spel/sång Skåle naturreservat 20.5 (Per Karlsson Linderum).

Höst: 2 ex. hane och hona besökte regelbundet talgen i Lövängen, Garphyttans nationalpark under perioden 15.10–31.12. (Hans Waern, Marianne och Jan Tranderyd m.fl.). Vid ett tillfälle den 31.10 hela 3 ex. på talgen i Lövängen. Två honor och en hane (Bo Holst, Leif Sildén). 1 ex. födosökande Lövbofallsmossen, Letälven 12.9 (Leif Paakkonen). 1 hona födosökande Ässön 12.10 (Åke Pettersson). 1 hona Ässkogstorp 24.10 (Johan Miller). 1 hane Arvaby 182, Arvaby 31.10 (Helny Olsson). 1 hane födosökande Arvaby 182, Arvaby 11.11 (Helny Olsson). 1 ex. födosökande Flyhagen Ånnabodavägen. Garphyttan 20.11 (Nils-Erik Ström, Benny Fredriksson).

Aftonfalk (*Falco vespertinus*):

Tre fynd av arten gjordes i andra halvan av maj månad. Ytterligare några rapporterade individer fanns under året, men dessa observationer underkändes tyvärr på grund av uteblivna skriftliga rapporter.

Noterbart: 1 hane Blackstaån, Tysslingen 17–18.5 (*Erik Törnvall, Helny Olsson m.fl.). 1 adult hane Misteräng 24–25.5 (*Pär-Arne Käck, Håkan Persson m.fl.). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn, 21.5 (Mats Weiland).

Stenfalk (*Falco columbarius*):

Inga observationer som kan tyda på häckningar i landskapet har gjorts under året. De är dock svårhittade på häckningsplats och har ju häckat i landskapet förr i tiden. Ett antal vinterfynd gjordes i början av året och ett i slutet vilka samtliga ses nedan.

Vinter: 1 hona Ålsta, Sannahed 2.1 (Roland Thuvander). 1 hane. Kvismaren 4–9.1 (Håkan Persson, Stefan Persson, Magnus Persson m.fl.). 1 honfärgad Hjälmarsholms åkermarker 2.2 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 1 hona Rännestamaden, Tysslingen 15.2 (Helny Olsson). 1 adult

hane Öbyladan, Kvismaren 31.12 (Anders Carlberg).

Lärkfalk (*Falco subbuteo*):

Även detta år magert med rapporter om häckningar av lärkfalk. Bara drygt femton lokaler där häckning kunde misstänkas, men bara två platser där lyckad häckning faktiskt kunde konstateras. Notoriskt svårinventerad art men tänk på att notera dessa när ni är ute i lämpliga biotoper!

Större antal: 13 ex. Svalnäs, Tysslingen 17.5 (Joakim Johansson).

Pilgrimsfalk (*Falco peregrinus*):

För andra året i rad så häckar arten i landskapet, då ett par fick ut tre flygga ungar. Utöver dessa så redovisas samtliga vinterfynd här.

Häckning: 1 par fick ut 3 flygga ungar, Närke 4.4–10.7 (Kent Halttunen, Ari Laine m.fl.).

Vinter: 1 adult Södra Tysslingen 3–22.1 (Christer Tegebro, Bengt Österberg m.fl.). 1 2K Öja, Hackvad 5.1 (Håkan Persson). 1 2K Kvismaren 7–19.1 (Börje Broström, Anders Jacobsson m.fl.). 1 2K hane USÖ (Universitetssjukhuset), Örebro 9.1 (Nils Eriksson). 1 ex. Östra Via, Vintrosa 18.1 (Eva Georgii-Hemming, Urban Tholen). 1 2K Södra maderna, Tysslingen 25.1 (Rickard Holgersson, Börje Holgersson). 1 ex. Eker 25.1 (Joakim Johansson). 1 adult Kvismaren 29.1–15.2 (Åke Pettersson, Rune Eriksson m.fl.). 1 ex. Bondevrak, Segersjö 31.1 (Christer Tegebro). 1 adult hane Kvismaren 12–15.12 (Erik Törnvall, Anders Jacobsson). 1 ex. Mandisgatan 9, Ormesta, Örebro universitet 21.12 (Åke Pettersson). 1 adult Aldammen, Asker 24.12 (Magnus Friberg). 1 ex. Ytterby, Odensbacken 29.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Göksholm 31.12 (Anders Jacobsson).

Varfågel (*Lanius excubitor*):

I år finns det flera sommarobservationer, det fyndet som gjordes i juni gör att man kan börja fundera på om det kan ha förekommit något häckningsförsök. I juli hittades det en ungfågel i Kvismaren och ca två veckor senare hittades även en fågel i Tysslingen.

Juni: 1 adult Björntjärnen, Lomtjärns-mossens naturreservat 27.6 (Lars Tivenius).

Juli: 1 1K Hammarkullen, Kvismaren 15.7 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Bengt Ahl). 1 ex Rånnestamaden, Tysslingen 27.7–13.9 (Patrik Strömberg, Bengt Jalsborn m.fl.).

Nötskrika (*Garrulus glandarius*):

Det blev några dagar under hösten med bra sträck, dom högsta antalen visas nedan.

Höga antal: 121 ex. sträckande S Ässöbron 19.9 (Andreas Sandberg, Peter Gustafson). 159 ex. sträckande SV Venastugan 22.9 (Lennart Eriksson, Bengt Ahl, Christer Tegebro m.fl.). 92 ex. sträckande SV Venastugan 23.9 (Lennart Eriksson).

Nötkråka (*Nucifraga caryocatactes*):

Under häckningstiden har det gjorts observationer från sex olika lokaler. Inga säkra häckningar är konstaterade.

Smalnäbbad nötkråka

(*Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*):

I år finns det tre observationer av smalnäbbade. De två som uppehöll sig vid Ulla Billkvists park kunde ses av flera observatörer under den veckan dom var kvar på platsen.

Noterbart: 2 ex. Ulla Billkvists park, Örebro 25–31.8 (Åke Jalo, Lena Asp m.fl.). 1 ex. Hargebaden 1.9 (Leif Sildén). 1 ex. Centralstationen, Örebro 15.9 (Åke Jalo).

Råka (*Corvus frugilegus*):

Årets vinterfynd under början av året består av två st. råkor som höll till runt norra Tysslingen från den 16.1 och framåt. Under slutet av året så gjordes ytterligare två vinterfynd, ett i Hjortkvarn 18.12 och ett i Edsberg 26–27.12.

Pungmes (*Remiz pendulinus*):

Efter att landskapet helt varit utan fynd under 2019, är det glädjande att arten återigen noterats. En hane hördes under våren i Kvismaren och när sommaren kom hittades även ungfåglar. Det skulle kunna indikera en häckning. Under sommaren hördes även en fågel locka i Rynningeviken.

Noterbart: 1 hane Sörbysjön, Kvismaren 11–12.5 (Ronny Nilsson, Bengt Hansson m.fl.). 1 1K Åslaholmen 13.7 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Stentornsskogen, Rynningeviken 15.7 (Andreas Garpebring, Åsa Gustafsson, Manfred Ågren). 3 1K Åslasjön, Kvismaren 10.8 (Per Karlsson Linderum).

Skäggmes (*Panurus biarmicus*):

Som tidigare år så kommer den stora andelen av rapporterna under häckningstid från Kvismaren, där det verkar gå bra för arten. Nedan visas rapporterna från övriga lokaler under häckningstid.

Noterbart: 5 ex. permanent revir Gamla Hammarsundsbron, Hammar 19.4 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 1 ex. spel/sång Serpentindammen, Kvarntorpshögen 7.5 (Per Karlsson Linderum). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Hästhagsudden, Vibysjön 13.5 (Kent Larsson). 3 ex. spel/sång Yxnäsa udde, Segersjö 3.7 (Ludwig Gustafsson). 1 ex. spel/sång Fågeltornet,

Vibysjön 9.7 (Erik Tornberger, Markus Gällerspång). 2 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Urholmen, Oset 21.7 (Tommy Eriksson, Ronnie Lindqvist m.fl.).

Trädlärka (*Lullula arborea*):

Det blev det bästa året hittills för trädlärka i landskapet. Hela 45 lämpliga häckningslokaler hittades och på de platserna sågs 59 individer. Två lyckade häckningar konstaterades också.

TAJGASÅNGARE

FOTO: BIRDNERDS

Backsvala (*Riparia riparia*):

I år hittades två häckningslokaler med minst 31 aktiva bon och även en möjlig häckningslokal med bara ett par. Jämför man med förra året då endast en häckningslokal hittades så är det en liten ljusning i den trenden som annars ser ganska mörk ut för backsvalan. Vi vill fortsätta påminna om att det är viktigt att rapportera backsvalor med häckningskriterier vid lämpliga lokaler.

Ladusvala (*Hirundo rustica*):

Det finns en rapport i år som sticker ut med ett väldigt högt antal av ladusvalor på samma gång.

Högt antal: 1 500 ex. födosökande Västra rakan, Kvismaren 26.8 (Peter Gustafson).

Hussvala (*Delichon urbicum*):

Precis som förra året så är 17 st. häckningslokaler noterade i år med. Det tyder ändå på att vi har några häckningslokaler men att vi behöver vara bättre på att rapportera med häckningskriterier när vi hittar hussvalor vid lämpliga biotoper.

Tajgasångare (*Phylloscopus inornatus*):

Även detta år kunde vi hitta tajgasångare i Närke under hösten, hela tre fynd. Den första riktigt dragbara tajgan i landskapet hittades i Rynningeviken. Fågeln gladde många som fortfarande saknade tajgasångare på Näckelistan.

Höst: 1 ex. Lövsta, Kvismaren 7.10 (*Magnus Friberg). 1 ex. Venakullarna, Rynningeviken 10–11.10 (*Andreas Sandberg, *Daniel Yttermalm m.fl.). 1 ex. Fornskinns-

mossen, Kvismaren 10.10 (*Magnus Friberg, Hasse Molin m.fl.).

VASSÅNGARE

FOTO: OVE PETTERSSON

Lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*):

Det var fyra år sedan det begav sig senast, men i år var det dags igen när Närkes 24:e lundsångare hittades. Fågeln hördes sjungande från träden på Ormesta holme i Oset från morgonen fram till eftermiddagen samma dag.

Vår: 1 ex. spel/sång Ormesta holme, Oset 7.6 (*Albin Mauritzon, Erik Törnvall m.fl.)

Trastsångare

(*Acrocephalus arundinaceus*):

Inventeringar från Kvismaren och Segersjö visar att 21 hanar + 22 honor fick ut 82 ungar i Kvismaren och att 8 par och 1 ensam hane fanns i Segersjö. I Oset gick 2 hanar + 4 honor till häckning och det resulterade i fyra lyckade häckningar, på lokalen fanns även två ensamma hanar. Utanför de områdena så fanns 19 sjungande fåglar på andra lokaler.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Lövönsviken, Biskopsvrak, Segersjö 2.5–21.6 (Thord Eriksson). 7 ex. spel/sång Frösshammarsviken Nrk 3–26.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. spel/sång Rävångsmaden, Rynningeviken 6–19.5 (Thord Eriksson, Anna-Karin Törnblom). 1 ex. spel/sång Askersunds hamn, Askersund 7.5 (Leif Jern, Pär Nilsson). 2 ex. spel/sång Björkudden, Södra Lunger 21.5–8.6 (Leif Carlsson, Oscar Axelsson). 1 ex. spel/sång Östra Båthamnsviken, Södra Lunger 21.5 (Leif Carlsson). 1 ex. spel/sång Kuggenäs naturreservat 21.5 (Leif Carlsson). 1 ex. spel/sång Serpentindammen, Kvarntorpshögen 27.5–1.6 (Per Karlsson Linderum, Håkan Persson). 1 ex. spel/sång Mellanlängen, Längen-området 27.5 (Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Ringaby kraftstation 30.5–27.6 (Bo Runesson, Karin Callmer). 1 ex. spel/sång Torsnäset 4–14.6 (Thord Eriksson). 1 ex. spel/sång Sottern 8.6 (Leif Sildén).

Busksångare (*Acrocephalus dumetorum*): Ett rekordår för landskapet i antal sjung-

ande individer. Under våren hördes 16 sjungande fåglar plus ett par som höll till i Segersjö. Inga säkra häckningar konstaterades, men med så många sjungande fåglar så kan man misstänka att det kan ha ägt rum en och annan häckning. Under hösten ringmärktes även 2 1K fåglar i Kvismaren.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Aldammen, Asker 24.5–5.6 (*Leif Sildén, Åke Mosskull m.fl.). 2 ex. par i lämplig häckbiotop Segersjö 30.5–15.6 (Leif Sildén, Per Karlsson Linderum m.fl.). 1 ex. spel/sång Snötuppen, Oset 1–2.6 (Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Oset 2–12.6 (Daniel Yttermalm, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. spel/sång Kilsmo fd såg, Kilsmo 4.6 (Tomas Bergkvist). 1 ex. spel/sång Åkerby hage, Tysslingen 6–13.6 (Lennart Eriksson, Christer Tegebro m.fl.). 1 ex. spel/sång Åkerbymaden, Tysslingen 8–15.6 (Anders Balksten, Bengt Ahl m.fl.). 1 ex. spel/sång Mörby gård, Odensbacken 9.6 (Harald Ris, Kristaps Sokolovskis). 1 ex. spel/sång Lindbacka 13.6 (Urban Tholen, Eva Georgii-Hemming). 1 ex. spel/sång Banvalldungen, Tysslingen 15.6 (Ove Pettersson). 1 ex. spel/sång Vass/Buskmarken, Oset 18–24.6 (Lennart Eriksson, Leif Sildén m.fl.). 1 ex. spel/sång Fjugesta 19–22.6 (Sandra Tengelin, Anders Bengtsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Fiskinge åkrar, Kvismaren 19.6 (Magnus Friberg). 1 ex. spel/sång Körplanen, Rynningeviken 23.6 (*Lennart Eriksson, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. spel/sång Åbyparken, Örebro 28–29.6 (Kurt Johansson). 1 ex. spel/sång Källviken, Fågelsjön, Kvismaren 30.6 (Kvismare Fågelstation). 1 hane spel/sång Söröslätten, Kvismaren 16.7 (Magnus Persson).

Kärrsångare (*Acrocephalus palustris*):

Inventeringarna i Oset och Rynningeviken gav i år totalt 26 sjungande hannar, tio häckningar konstaterades och minst två av dem blev lyckade. Totalt i landskapet så hördes 130 sjungande individer, det är en av dom högsta siffrorna som noterats. Glädjande är också en lyckad häckning i Kvismaren och en i Harge.

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*):

64 sjungande individer noterades i år. Det är på samma nivå som föregående år, men fortfarande en rejäl minskning jämfört med åren innan dess.

Flodsångare (*Locustella fluviatilis*):

I år noterades fem sjungande individer, i linje med förra året men fortfarande under de antal som anträffats åren innan dess.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Banvalldungen, Tysslingen 29–31.5 (Thomas Eriksson,

Ove Larsson m.fl.). 1 ex. spel/sång Ågrena, Laxå-området 3–12.6 (*Ronnie Lindqvist, Matthis Kaby m.fl.). 1 ex. spel/sång Vass/Buskmarken, Oset 9.6–9.7 (Bengt Ahl, Håkan Ellehammer m.fl.). 1 ex. spel/sång Kårsta 206 14.6 (Bernt Bergström). 1 ex. spel/sång Blackfärds mossen, våtmarken 18.6 (Per Karlsson Linderum).

Vassångare (*Locustella luscinioides*):

I år har vassångaren etablerat sig ordentligt i Kvismaren med fyra häckningar (varav minst en lyckad) och ytterligare fyra sjungande hanar. Under sensommaren och hösten ringmärkte Kvismare Fågelstation 5 pulli och 20 1K fåglar. Utanför Kvismaren hittades även vassångare i Oset, Tysslingen och Frösshammarsviken.

Noterbart: 3 par häckade + 2 sjungande hanar Sörbysjön, Kvismaren 23.4–17.7 (gm Närkes rapportkommitté). 1 ex. spel/sång Frösshammarsviken Nrk 3.5 (Ulf Eriksson). 1 häckning (5 pulli) Nyängen, Kvismaren 4.5–3.7 (Håkan Persson, Magnus Friberg m.fl.). 1 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 9.5–22.7 (Daniel Andersson, Berndt Dahmson m.fl.). 1 ex. spel/sång Rysjön, Kvismaren 15–24.5 (Bengt Hansson, Magnus Rosell m.fl.). 1 ex. spel/sång Rånnestamaden, Tysslingen 17.5 (Henrik Johansson, Kicki Renström). 1 ex. spel/sång Urholmen, Oset 22.5–24.7 (Rolf Sykkijev, Lennart Eriksson m.fl.).

Svarthätta (*Sylvia atricapilla*):

Två vinterfynd finns det från i år, ett från Örebro och ett från Kumla.

Vinter: 1 honfärgad Rynninge, Örebro 7.1 (Tord Larsson). 1 ex. Idrottsgatan 5, Kumla 19.1 (Bengt Andersson).

Höksångare (*Curruca nisoria*):

Ett fynd av arten i år, som de flesta fynden så handlade det om en ringmärkt ungfågel.

Höst: 1 1K ringmärktes Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Lennart Eriksson).

Ärtsångare (*Curruca curruca*):

Ett sent fynd av arten gjordes i år vilket inte är helt oväntat med tanke på den milda hösten.

Höst: 1 ex. Lövsta, Kvismaren 11.10 (Magnus Friberg).

Brandkronad kungsfågel

(*Regulus ignicapilla*):

Totalt gjordes hela 15 fynd under året och det är mer än en fördubbling av antalet landskapsfynd, som innan årets start låg på 13 stycken. Det blev en riktig bra vår och sommar för arten i landskapet och med tanke på alla fynd så kan man ju spekulera i

om någon häckning faktiskt kan ha ägt rum i år. Ett av årets fynd var ett höstfynd.

Vår/sommar: 1 ex. Kanalen, Lindbacka 25.3 (Per Hasselgren). 1 hane spel/sång Markasjön, Almby 15–17.4 (*Per Wedholm, Erik Törnvall m.fl.). 1 hane spel/sång Garphyttan 19.4–10.5 (*Toni Berglund, Michael Andersson m.fl.). 1 adult födosökande Garphytteån vid f.d. Sanatorieområdet, Garphyttan 5.5 (Michael Andersson). 1 ex. spel/sång Skåle naturreservat 9.5 (Per Karlsson Linderum). 1 hane spel/sång Dammen, Garphyttan 10.5 (*Per Wedholm, Helny Olsson m.fl.). 1 hane spel/sång Hjärsstaskogen, Örebro 12–16.5 (Leif Sildén, Leif Rydell m.fl.). 1 ex. spel/sång Hallsbergs kommun, Svealand, Örebro län 29.5 (Thomas Strid). 1 hane spel/sång Hidingsta 30.5 (*Per Wedholm, Anton Nyten m.fl.). 1 hane spel/sång Dimbobaden 31.5 (Magnus Friberg). Noterad Garphyttans nationalpark 1.6 (Håkan Ellehammer). 1 ex. spel/sång Lången-området 1.6 (Åke Pettersson). 1 ex. spel/sång Södra Nävesta, Lången-området 5.6 (Åke Pettersson). 1 ex. Sveafallen, Sveafallen 15.7 (Mikael Sundberg). Höst: 1 ex. Sandtorp, Tysslingen 2.10 (*Bengt Jalsborn, Christer Tegebro).

Rosenstare (*Pastor roseus*):

Det blev ett sjätte fynd av rosenstare i Närke. Fågeln som först hittades i Näsby, Örebro och alternerade sedan mellan stan och övernattningen i vassen i Oset. Den sågs endast under tre dagar och var väldigt svårjobbade. Senast ett fynd gjordes i landskapet var 2005.

Sommar: 1 adult hane Oset, Örebro 8–10.7 (*Per Wedholm, Leif Sildén m.fl.).

Ringtrast (*Turdus torquatus*):

Antalet fyndsamma som år 2019. Senaste decenniet har antalet fynd på våren varierat mellan 9 och 21 st.

Vår: 1 hane Lindbacka - Källtorp 13–25.4 (Staffan Gustavsson, Thord Eriksson, Bengt Österberg m.fl.). 1 hona Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 14.4 (Leif Paakkonen). 1 hane Fågelåsen, Tisarstrand 15–16.4 (Agneta Borg). 1 hane Ormesta åkrar och strandskog, Oset 20–26.4 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson, Daniel Yttermalm m.fl.). 1 honfärgad Grenadjärvalen, Örebro 26.4 (Bengt Jalsborn, Anders Bertebo). 1 hane Björkvägen 21, Pålshoda 27.4 (Arne Holmer). 2 ex. hane och hona Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 28.4 (Leif Paakkonen). 1 ex. Gällersta 29.4 (Thord Eriksson, Anders Jacobsson). 1 ex. Myrö våtmark, Rynningeviken 30.4 (Thord Eriksson). 1 ex. Hättinge, Tysslingen 11–14.5 (*Bengt Jalsborn, Thomas Eriksson, Cecilia Bremer m.fl.).

Rödvingetrast (*Turdus iliacus*):

Rekordmånga fynd i december 2019 och god tillgång på rönn- och oxelbär under vintern bidrog till en hel del fynd även i januari och februari 2020. Inga fynd gjordes i december.

Vinter: 1 ex. Lövså, Kvismaren 2.1 (Magnus Friberg). 1 ex. Viaskogen, Kumla 3.1 (Jonas Melin). 1 ex. Hjälmarsholms åkermarker 2.2 (Anders Carlberg, Joakim Johansson). 1 ex. Venakullarna, Rynningeviken 3.2 (Ronnie Lindqvist). 1 ex. Yxnäsa udde, Segersjö 7.2 (Anders Jacobsson). 1 ex. Göksholm 8.2 (Anders Jacobsson). 3 ex. Breven/Kilsmo-området 14.2 (Anders Jacobsson). 3 ex. Björkskogen, Oset 17.2 (Mats Eriksson). 6 ex. Gamla tippen, Oset 20.2 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 3 ex. Gamla tippen, Oset 24.2 (Maria Wanche). 1 ex. Sticksjö 26.2 (Tommy Sundqvist). 1 ex. Cementrännan, Oset 27–29.2 (Bengt Ahl).

Dubbeltrast (*Turdus viscivorus*):

God tillgång på rönnbär lockade rekordmånga dubbeltrastar att övervintra. Fynd

SVARTHAKAD BUSKSKVÄTTA
FOTO: RENATE SCHWENCKE

finns även i februari men en tidig vår gjorde det svårt att avgöra vilka som är flyttande. Även ovanligt många fynd i december.

Januari: 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 1.1 (Anders Jacobsson). 1 ex. Tunäs, Segersjö 2.1 (Anders Jacobsson). 1 ex. Hampetorp 4.1 (Anders Jacobsson, Ronny Nilsson, Leif Sildén). 1 ex. Blåberga 7.1 (Christer Johansson). 2 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 9.1 (Mats Weiland). 1 ex. Tunäs, Segersjö 12.1 (Magnus Friberg). 1 ex. Bo viltvatten, Bo 18.1 (Patrik Hedengren). 2 ex. Tunäs, Segersjö 18.1 (Anders Jacobsson). 2 ex. Betesmarkerna, Skåleområdet 19.1 (Andreas Tranderyd). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 22.1 (Mats Weiland). 1 ex. Herrfallsäng 22.1 (Christer Johansson). 1 ex. Raststugan Hälsingland, Tysslingen 25.1 (Lennart Eriksson). 1 ex. Åkerby plattformen, Tysslingen 25.1 (Jan Andersson). 1 ex. Tunäs, Segersjö 27.1 (Anders Jacobsson).

December: 1 ex. Kalkugnsängen 1.12 (Per Karlsson Linderum). 3 ex. Näsudden,

Dimbobaden 2.12 (Anders Jacobsson). 2 ex. Näsudden, Dimbobaden 16.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 22.12 (Anders Jacobsson). 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 24.12 (Magnus Friberg). 1 ex. Näsudden, Dimbobaden 25.12 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 3 ex. Näsudden, Dimbobaden 26.12 (Anders Jacobsson).

Blåhake (*Luscinia svecica*):

Året började med tre vårfynd som gjordes mellan 29.4–17.5. Den 27.7 ringmärkte Kvismare Fågelstation två adulta fåglar vilket är tidigt för höststräcket, och det dröjde ca tre veckor innan nästa fynd gjordes. Under perioden 19.8–20.9 gjordes alla höstfynd utom ett och det var många observationer under den perioden. Det sista fyndet för året blev ett fenologirekord, då Per Wedholm hittade en fågel i Oset den 30.10.

Vår: 1 hane Banvallen, Rysjön, Kvismaren 14.5 (Tomas Bergkvist, Hans Waern m.fl.). 1 hane Husön, Kvismaren 16.5 (Bengt Hansson). 1 hane Salem, Fågelåsen, Nysund Nrk 17.5 (Leif Paakkonen).

Fenologirekord: 1 1K hane Näsbykullen, Oset 30.10 (Per Wedholm).

Svartvit flugsnappare

(*Ficedula hypoleuca*):

Ett nytt fenologirekord för arten sattes under våren. Även ett sent fynd under hösten gjordes.

Fenologi: 1 ex. Sörön, Kvismaren 10.4 (Patrik Hedengren).

Sent fynd: 1 ex. Hökaberg, Sandstubbetorp 19.9 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger).

Mindre flugsnappare (*Ficedula parva*):

Det blev inget vidare bra år för arten då endast fyra sjungande hanar kunde hittas. Året 2012 var senast så få fynd gjordes under ett år.

Noterbart: 1 ex. spel/sång Norra Hammar 21.5 (Ulf Eriksson). 1 ex. spel/sång Herrfallsäng östra skogslunden 26.5 (Göran Carlén). 1 hane spel/sång Fallet, Trystorps ekäng 3–9.6 (*Anders Bertebo, Ari Laine m.fl.). 1 hane spel/sång Ormesta åkrar och strandskog, Oset 9–11.6 (*Peter Svensson, Ove Larsson m.fl.).

Svart rödstjört (*Phoenicurus ochruros*):

Ingen konstaterad häckning i år, men fåglar har setts på minst tre lämpliga lokaler.

Vår/sommar: 1 hona Biskopsvrak, Segersjö 11.4 (Thord Eriksson). 2 i par i lämplig häckbiotop Kvarntorps industriomr., Kvarntorpshögen 12.4–13.6 (Leif Sildén, Birgitta Dawidsson m.fl.). 1 hane spel/sång Kvarn-

torps industriomr., Kvarntorpshögen 13.4 (Ove Åkesson, Håkan Persson). 1 hane Framnäs, Ekeby-Almby 13.4 (Tomas Bergkvist). 2 i par i lämplig häckbiotop Garphyttan Wire, Garphyttan 20.4–28.6 (Michael Andersson, Håkan Ellehammer m.fl.). 1 ex. Adriansson, Hallsberg 2.5 (Helena Johansson). 1 ex. spel/sång Reningsverket, Oset 3.5 (Emma Karlsson). Noterad Sörbyängen, Örebro 14.6 (Håkan Ellehammer). 1 ex. förbiflygande Biskopsvrak, Segersjö 23.7 (Thord Eriksson).

Höst: 1 honfärgad Brickeberg, Örebro 6.8 (Mikael Tellbe). 1 1K grusgrop NO om Vännäs 7.8 (Per Karlsson Linderum). 1 1K Tanntorp, Hjortkvarn 20.8 (Mats Weiland). 1 hane Norra Bro, Örebro 14.10 (Bengt Andersson).

Svarthakad buskskvätta

(*Saxicola rubicola*):

Landskapets tionde fynd av svarthakad buskskvätta hittades i Tysslingen under våren. Fågeln bestämdes först under kvällen tack vare en fin bild som observatörerna tagit. Tyvärr kunde inte fågeln återfinnas dagen efter.

Vår: 1 ex. Sandtorp, Tysslingen 21.3 (Renate Schwencke, Marcus Eriksson).

Strömstare (*Cinclus cinclus*):

Rapporter om lyckade häckningar har inkommit från tre lokaler. Strömstaren är en doldis i landskapets många bäckar och vattendrag och mycket svårinventerad. Enligt Atlasinventeringarna i boken Närkes Fågelvärld bedöms den häckande populationen till ett 15-tal par.

Häckning: Föda åt hörda och sedda ungar Åkilen, Vekhyttan 18.3–19.5 (Peter Eklund). 2 adult med föda åt hörda ungar Garphyttan 22.3–31.5 (Michael Andersson, Josefina Jansson). 1 ex. föda åt ungar Bosån nedan Smeddammen 21.5 (Per Karlsson Linderum).

Järnsparv (*Prunella modularis*):

Inga vinterfynd men en sen observation i november är värd en notering.

Höst: 1 ex. Idrottsgatan 5, Kumla 8.11 (Bengt Andersson).

Gulärta (*Motacilla flava*):

Fynd av gulärta i november är extremt ovanligt i landskapet. Senaste fyndet innehades av Maria Wanhe med en rekordsen gulärta i Oset 4.11 2018. Magnus Friberg lyckades 2020 med bedriften att tangera det datumet.

Höst: 1 ex. sträckande SV Reningsverket, Sköllersta 4.11 (Magnus Friberg).

Citronärta (*Motacilla citreola*):

Citronärta är en ostlig art som expanderar västerut och numera en årlig gäst i landskapet. Närkes blott femte fynd gjordes år 2012 och sedan dess har fynd gjorts varje vår.

Vår: 1 hane rastade på Rävångsmaden, Rynningeviken 7–10.6 (*Anders Balksten, Staffan Gustavsson m.fl.).

Forsärta (*Motacilla cinerea*):

Forsärta anländer tidigt i mars månad och är väl spridd över hela landskapet. Men det är en sen invandrare till Närke. Första fyndet gjordes 25.4 1967 vid Göljan, Frösvidal av Lage Johnson. Sedan följde ett fynd på 1970-talet och två fynd på 1980-talet innan Lennart Eriksson kunde konstatera en sensationell första häckning vid Klockhammar våren 1990.

Vinter: 1 ex. Cementrännan, Oset 1.1–29.2 (Mats Eriksson, Lennart Eriksson, Staffan Gustavsson). 1–2 ex. Cementrännan, Oset 6.11–31.12 (Bengt Ahl, Albin Mauritzon, Thord Eriksson m.fl.). 1 ex. Reningsverksdammen, Kumla 5–26.12 (Anders Jacobsson, Håkan Persson, Bengt Andersson m.fl.).

ROSENSTARE

FOTO: PER WEDHOLM

Ängspiplärka (*Anthus pratensis*):

Ett fynd i januari och några sena individer i november är värda att noteras.

Januari: 1 ex. Yxnäsa udde, Segersjö 20.1 (Ola Strand).

November: 1 ex. Södra maderna, Tysslingen 5.11 (Christer Tegebro). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 8.11 (Viktor Björkert). 4 ex. Killingemaden, Kvismaren 8.11 (Peter Gustafson). 3 ex. Tybblelund, Örebro 9.11 (Per Wedholm). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 13.11 (Peter Gustafson).

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*):

För tredje året i rad gjordes inga vårfynd. Däremot mer normala 25 fynd på hösten. Fynden vid Oset kan vara fler då det är svårt att utvärdera alla olika lokalangivelser.

Höst: 1 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 29–30.8 (Anders Jacobsson, Åke Petters-

son, Patrik Hedengren m.fl.). 1 ex. Tann-torp, Hjortkvarn 29.8 (Mats Weiland). 1 ex. Tvärvägen, Oset 2–4.9 (Bengt Ahl, Christer Tegebro, Håkan Ellehammer). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 3.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 4.9 (Nils Eriksson m.fl.). 2 ex. Lövsta, Kvismaren 4.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Västra kröken, Kvismaren 5.9 (Anders Jacobsson, Peter Gustafson). 1 ex. Fågeludden, Oset 6.9 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson). 2 ex. Husön, Kvismaren 6.9 (Leif Sildén). 3 ex. Fornskinnsåkrarna, Kvismaren 6.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Vänneviken, Harge 7.9 (Kjell Ståhlberg). 1 ex. Fågeludden, Oset 9.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Åslaholmen, Kvismaren 12.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Bredmossen, Tjurlången 13.9 (Seppo Leppälampi). 1 1K Fågeludden, Oset 14.9 (Per Wedholm). 1 ex. F.d. Kartongfabriken, Örebro 15.9 (Daniel Yttermalm). 1 ex. Naturens hus, Rynningeviken 15.9 (Daniel Yttermalm). 1 1K Ormestaängarna, Oset 15.9 (Per Hasselgren). 1 ex. Fågelsjön, Kvismaren 15.9 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. Fågeludden, Oset 16.9 (Daniel Yttermalm, Christer Tegebro). 1 ex. Ormestaängarna, Oset 16.9 (Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson). 2 ex. Västra rakan, Kvismaren 22.9 (Magnus Friberg). 1 ex. Vivalla, Örebro 23.9 (Patrik Strömberg). 1 ex. Västra rakan, Kvismaren 4.10 (Erik Törnvall).

Skärpiplärka (*Anthus petrosus*):

Anmärkningsvärt nog gjordes inga vårfynd, däremot ovanligt många höstfynd. De flesta i Oset och Rynningeviken. Svårt att utvärdera exakt antal beroende på olika lokalangivelser för samma individer.

Höst: 1 ex. Fågeludden, Oset 14.9 (Bengt Ahl, *Christer Tegebro). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 14.9 (Mats Weiland). 1 ex. Venastugan, Rynningeviken 16.9 (Lennart Eriksson). 1 ex. Fågeludden, Oset 19.9 (Per Wedholm, Per Hasselgren, Ove Larsson). 1 ex. Ässön, Örebro 19–20.9 (Jan-Rune Ericson). 1 ex. Fågeludden, Oset 20.9 (Olle Thyrestam, Katarina Thyrestam). 1 ex. Fågeludden, Oset 24.9 (Bengt Ahl, Thord Eriksson). 3 ex. Fågeludden, Oset 28.9 (Bernt Bergström, Peter Gustafson, Jan Tranderyd). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 28.9 (Thord Eriksson). 1 ex. rastande Fågeludden, Oset 29–30.9 (Ulf Johansson, Bosse Johansson, Håkan Carlestam m.fl.). 1–3 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 29.9 (Thord Eriksson, Nils Eriksson, Åke Pettersson). 1 ex. Storchjäl-maren 29.9 (Ola Strand). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 30.9 (Ingvar

Gustavsson, Kerstin Signal, Tord Sundström m.fl.). 2 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 1.10 (Leif Sandgren, Nils Eriksson, Bengt Jalsborn). 1 ex. Strandpromenaden, Rynningeviken 7–8.10 (Nils Eriksson). 1 ex. Fågeludden, Oset 12.10 (Lennart Eriksson). 1 ex. Storhjälmaren 13.10 (Leif Sildén).

Tallbit (*Pinicola enucleator*):

Invasionen som startade under hösten 2019 fortsatte in på det här året och tallbitarna som höll till vid Mega i Örebro kunde ses fram till den 9.1. Det finns många rapporter om tallbitar fram till början av mars, efter det drog sig fåglarna antagligen mot häckningsplatser. Två vårfynd gjordes dock samt två fynd i november – december.

Vår: 2 i par spel/sång Karlslundsgatan, Örebro 6.4 (Maria Wanhe). 1 hona Garp-hyttan, Matsa, Örebro kommun 15.5 (Irene Jensen).

Höst/vinter: 2 ex. lockläte, övriga läten Storskogen 17.11 (Roine Magnusson). 4 i par Arvaby 182, Arvaby 10.12 (Helny Olsson).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*):

Hela 53 sjungande hanar hittades och det innebär att dom senaste årens nedåtgående trend är bruten ordentligt. Dom största områdena för rosenfink är fortsatt Oset, Rynningeviken, Tysslingen, Vibysjön och Kvismaren. Förutom alla vår/sommarfynd så gjordes även två observationer under hösten.

Höst: 1 1K ringmärktes Rysjön, Kvismaren 13.8 (Kvismare Fågelstation). 1 ex. sträckande S Myrö våtmark, Rynningeviken 17.8 (Nils Eriksson).

Vinterhämspling (*Linaria flavirostris*):

Som vanligt gjordes flera fynd av mindre flockar under perioden januari – april och september – december. Den största flocken som sågs under året höll till i Kvismaren i januari.

Höga antal: 80 ex. födosökande Öbyåker, Kvismaren 25.1 (Åke Pettersson).

Hämspling (*Linaria cannabina*):

I år gjordes det ett vinterfynd i slutet på året.

Noterbar: 2 ex. förbiflygande Tvärvägen, Oset 8.11 (Albin Mauritzon).

Brunsiska (*Acanthis flammea cabaret*):

Även i år finns det några fynd av rasen brunsiska. Som tidigare så är det svårt att få någon helhetsbild av hur förekomsten ser ut av denna ras i landskapet.

Noterbar: 1 ex. Gamla tippen, Oset 10.3 (Ronnie Lindqvist, Gun Isacson), 1 ex. ringmärktes Fågelsjön, Kvismaren 31.8

(Kvismare Fågelstation). 1 ex. Tanntorp, Hjortkvarn 24.9 (Mats Weiland). 1 ex. Rysjön, Kvismaren 14.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Gamla dammen, Boglundsängen 19.10 (Bengt Jalsborn). 1 ex. Ormesta holme, Oset 30.10 (Åke Pettersson). 1 ex. Löten, Kvismaren 2.11 (Anders Jacobsson). 1 ex. Löten, Kvismaren 2.11 (Åke Pettersson).

SIDENSVANS

FOTO: URBAN THOLÉN

Snösiska (*Acanthis flammea exilipes*):

I år finns det två fynd av rasen snösiska. Båda fynden är gjorda i slutet av året.

Höst: 1 hane Averby, Hjortkvarn 24.11 (Mats Weiland). 1 adult hane Djursnäs, skogsbryn NO om 29.11 (Per Karlsson Linderum).

Större korsnäbb (*Loxia pytyopsittacus*):

Det blev en invasion under vintern och det finns mängder med rapporter från hela landskapet. En del av fåglarna stannade för att häcka i landskapet och det finns två lyckade häckningar, men man kan nog tänka sig att mörkertalet bland lyckade häckningar i landskapet är stort i år. Nedanför redovisas lyckade och möjliga häckningar.

Noterbar: 4 i par i lämplig häckbiotop Lövängen, Garphyttans nationalpark 26–27.1 (Sören Emet, Kent Larsson m.fl.). 2 adult i par obs i häcktid, lämplig biotop Lanforsmossen, Villingsbergs skjutfält 19.3 (Sune Johansson, Berit Söderberg). 2 i par spel/sång Tanntorp, Hjortkvarn 20.3 (Mats Weiland). 2 i par par i lämplig häckbiotop Bredmossen, Karlslund 22–25.3 (Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn). 1 häckning (2 1K) bobygge Gilsåsen, Villingsbergs skjutfält 24–27.3 (Sune Johansson). 1 häckning (1 pulli) bo, ägg/ungar Ängadammen, Villingsbergs skjutfält 8–26.4 (Lennart Eriksson). 2 i par i lämplig häckbiotop Ässkogstorp, Ässkog 21.4 (Per Wedholm).

Bändelkorsnäbb (*Loxia bifasciata*):

Det blev ett magert år med bändelkorsnäbbar. Under året gjordes bara två fynd, ett på våren och ett under hösten.

Vår: 1 ex. Karlslundsskogen, Örebro 1.3

(Christer Tegebro).

Höst: 3 ex. Mellringe, Örebro 27.8 (Joakim Johansson).

Lappsparr (*Calcarius lapponicus*):

Det blev ett klenst år med lappsparrar. Endast nio olika fynd gjordes under hela året, två vårfynd och sju höstfynd.

Vår: 1 ex. Nyängen, Kvismaren 16.3 (Leif Sildén). 2 ex. Kilsgårdsåkrarna, Kvismaren 19.4 (Håkan Persson).

Höst: 1 ex. Söröslätten, Kvismaren 7.10 (Magnus Friberg). 1 ex. lockläte, övriga läten Tanntorp, Hjortkvarn 8.10 (Mats Weiland). 1 ex. sträckande Ässön 10.10 (Leif Sildén). 1 ex. lockläte, övriga läten Ormestaängarna, Oset 10.10 (Per Wedholm). 1 honfärgad Fågeludden, Oset 21–23.10 (Christer Tegebro, Per Wedholm m.fl.). 1 ex. förbiflygande Västra kröken, Kvismaren 27.10 (Peter Gustafson). 1 ex. förbiflygande Svalnåsmaden vindskyddet, Tysslingen 30.10 (Lennart Eriksson).

Snösparr (*Plectrophenax nivalis*):

Småflockar av snösparrar sågs runt om i landskapet under januari – mars samt under oktober – december. Några större flockar sticker ut och alla är från Tysslingen, där även en hel del småflockar sågs.

Höga antal: 100 ex. förbiflygande Gymninge, Tysslingen 8.3 (Joakim Johansson). 150 ex. Gräve kyrka, Tysslingen 9–11.3 (Per Hasselgren, Peter Eklund m.fl.). 150 ex. Norra tornet, Tysslingen 9.3 (Håkan Ellehammer).

Gulsparr (*Emberiza citrinella*):

Även detta år så finns det ett fynd med högt antal av gulsparr under vintern. Det här året är det en övervintringslokal utanför Hjortkvarn som noterats.

Högt antal: 300 ex. Hjortkvarn, Skinnarbacka, Hallsbergs kommun 18.2 (Thomas Strid).

Ortolansparr (*Emberiza hortulana*):

Årets inventering av ortolansparrarna i Kvismaren visar att endast ett par häckade i området, och de fick ut minst tre flygga ungar. Utöver paret så fanns det tre spelande hanar i området. Glädjande är att det även gjordes ett fynd av en sjungande hane utanför Kvismaren.

Noterbar: 1 hane spel/sång Ytterby, Odensbacken 21.5–3.6 (Anders Jacobsson, Bengt Ahl m.fl.).

Kickstart för nybörjaren

■ Jag känner mig som en rookie, även om jag har skådat ett par år. Då får jag boken **"Bli en fullfjädrad fågelskådare"** (Tukan förlag) av **Erik Hirschfeld**, i min hand. Den är verkligen en kickstart för mig och säkert för andra som nyss börjat skåda fåglar.

Här finns en hel del av allt. Ett kapitel behandlar fågelskådarens utrustning. Författaren delar med sig av sina erfarenheter och han berättar om allt från appar och kläder till kikare. Jag hade ingen aning om att en tubkikare innehöll så många delar. Inte för att jag tror att jag någonsin kommer att dissekera någon, men mycket i boken om kvalitet och pris är tänkvärt.

Man får bland mycket annat lära sig om sträckvanor, vett och etikett bland skådare, fågelordningar och lite slangord. Allt detta är väldigt matnyttigt när man träffar andra skådare.

Min största behållning är dock kapitlet om fåglars utseende och vanor. I vilken miljö man kan tänkas hitta en specifik fågel. Att till exempel studera näbben för att se vad fågeln föredrar för föda.

Av det kan man lära sig vilka som är flyttfåglar.

Efter att ha läst boken försöker jag lägga märke till detaljer som jag sedan kan använda när jag kikar i en bok eller app för att utröna vad det var jag såg.

Boken "Bli en fullfjädrad fågelskådare" kanske inte är så mycket att ha för den inbitne och fullutrustade skådaren, men väl för oss andra.

–LENA ASP

Ur Fåglar i Närke nummer 1 2021.

HAR DU OCKSÅ ETT EGET MINNE AV ERIK ROSENBERG?

Mäster tog **sista tåget** till **bastarden** i Surahammar

VI FICK ETT BREV... Efter förra numrets artikel om minnen av Erik Rosenberg fick redaktionen kontakt med Arne Persson från Surahammars naturskyddsförening. Han skickade oss en artikel om mångåriga klubbmedlemmen Harald Wedérus första möte med Erik Rosenberg.

Thomas Eriksson som sammanställer minnen och möten med Mäster Erik har gjort ett referat av ursprungsartikeln som var publicerad i Naturskyddsföreningens lokala tidskrift i Surahammar.

”Året var 1949 och Harald Wedérus var en sen kväll ute i ”Lergroparna” – ett Surahammars svar på Kvis-maren, när han plötsligt hörde en för honom okänd fågelsång. Den härmed mänger av arter.

Han funderade. Kärrsångare – en för honom okänd art som endast häckade på några få ställen i Skåne och bastardnäktergalen – en art som sannolikt skulle ha häckat i Sala 1925, men i övrigt var sparsamt noterad från landskapet.

Fågeln fortsatte sjunga och Harald tillbringade flera kvällar i hopp om att se fågeln, men den gömde sig. Endast lite grått kunde han urskilja. Till slut började han fundera på om det inte var Sveriges första fynd av *Acrocephalus dumetorum* som sjöng framför honom. Busksångaren – en östlig art endast känd från Finland och Baltikum.

Harald tog mod till sig och slog upp Erik Rosenbergs nummer i telefonkatalogen. En tryg-

lite sällig stämma svarade och efter en kort konsultation frågade författaren: ”När går tåget till Surahammar?”

Harald Wedérus mötte Erik Rosenberg vid kvällståget. Örebroaren hade en ansenlig ryggsäck med vidhängade sovsäck ”tydligt rustad för att gå till botten med saken”. Harald noterade att författaren haltade svårt efter ett genomgången benbrott och var ganska fåordig innan de kom utomhus. Då Harald började prata om sin första expedition till Lappland tinade fågel-nestorn upp riktigt och berättade om sina fynd av häckande havsörn och kungsörn vid Vittan-gjörvi.

De slog läger och Erik konstaterade: ”Är det bastarden så börjar han sjunga efter sol-uppgången men *dumetorum* ska ju vara nattsångare”. Natten blev

knäpptyst och när solens första strålar kom upp över horisonten började fågeln

att sjunga. Ganska snabbt konstaterade Erik Rosenberg att det var bastarden, alltså en vanlig härmsångare.

Harald kände sig tillintetgjord, men författaren tröstade den unge mannen med att ”sådana malörer kunde hända även mycket vana specialister” och berättade sedan flera episoder då han själv hade misstagit sig på fågelläten.

–THOMAS ERIKSSON

PS. Har du minnen från ett möte med Erik ”Mäster Erik” Rosenberg. Hör av dig till Thomas Eriksson som samlar in berättelserna för att sedan publiceras i Fåglar i Närke. thomas.g.eriksson@gmail, 070-3175200.

HARALD Wedérus från Surahammar träffade på Erik "Mäster Erik" Rosenberg första gången 1949. Den här berättelsen och Haralds teckning, är tidigare publicerad i Naturskyddsföreningens tidskrift.

50 holkar från NOF till Kårsta Golfklubb

LEIF RYDELL, golfare och fågelskådare, monterar upp nya holkar på Kårsta GK.

NÄRKES ORNITOLOGISKA Förening har levererat 50 fågelholkar till Kårsta golfklubb strax norr om Örebro.

De ingår i ett projekt för att stödja både fåglarna och golfklubbens juniorer.

TEXT OCH FOTO: LENNARTH SOLLERMAN

För sex år sedan satte golfklubbens junioransvarige Leif Rydell (också fågelskådare) upp 25 fågelholkar runt golfbanan. Nu var det dags att byta ut dem och då passade klubben på att utöka antalet till 47 holkar: 39 småfågelholkar och 8 starholkar.

Medlemmarna i Kårsta golfklubb har nu fått

ny möjlighet att sponsra klubbens juniorer och samtidigt erbjuda en enrummare till ett litet småfågelpar till en kostnad av 300 kronor. Alla holkar är siffermärkta så att det ska vara lätt att hitta "sin" holk.

Som tack till sponsorerna finns en lista var holkarna är placerade. Under kommande år betalar sponsorerna 200 kronor om året för en enrummare i lantlig miljö och fortsatt stöd till föreningens många juniorer.

Golfarna på Kårsta har också en egen krysslista. På listan finns 112 arter som observerats på golfbanan.

Kårsta golfklubb riktar ett tack till NOF som levererat holkarna snabbt, smidigt och till ett bra pris.

... och nu går golfholkarna på "export"

"Jag blev inspirerad av ert arbete med att hyra ut fågelholkar längs banan och skulle vilja applicera den hemma på vår bana där det i perioder finns mycket mat åt småfåglarna - myggor. Skulle uppskatta om någon från er klubb kunde mejla eller ringa mig om era erfarenheter kring detta projekt. Lite tips på vägen helt enkelt."

– Håkan Nyström, Åre GK

NOFs Facebook-grupp snart 800

■ NOFs Facebookgrupp växer stadigt och nu är vi cirka 750 medlemmar.

Närkes Ornitologiska Förening har en så kallad slutet grupp på Facebook, allt för att slippa reklam och annat som kan uppfattas som besvärande.

Tanken är att Facebookgruppen ska vara ett komplement till föreningens tidskrift Fåglar i Närke, och till hemsidan. I NOFs Facebookgrupp finns lite tips om saker som händer, till exempel arrangemang inom NOF men också andra aktiviteter som rör fågelskådning: intressanta föreläsningar eller bildvisningar av naturfotografer verkssamma i Närke.

Här delar också medlemmarna med sig av bilder eller andra skådarupplevelser i landskapet.

Helny Olsson och Thomas Eriksson spanar under Fågeltornskampen, Norra tornet, Tysslingen.

Norra tornet tog hem 11:e kampen

■ Den 8 maj avgjordes "Lilla Fågeltornskampen" i Närke. Fyra torn bemannades: Rysjötornet i Kvismaren, Norra tornet i Tysslingen, tornen vid Välakärren och Björka lertag.

Den stora nordiska Fågeltornskampen var inställd i år på grund av pandemin. Men i Närke genomförde NOF en coronasäker variant.

Det var 11:e året i rad som kampen genomfördes, en kamp som innebär att man bemannar tornet från klockan 5 på morgonen till klockan 13.

Tornen i Närke har olika förutsättningar men så här blev resultatet:

Norra tornet, Tysslingen: 80 arter

Rysjötornet, Kvismaren: 72

Björka lertag, Kumla: 55

Välakärren, Vretstorp: 52

PRELIMINÄRT PROGRAM sommar/höst 2021

SÖNDAG 15 AUGUSTI

VADARSPANING I OSET

Har höststräcket börjat? Är vadarna från högsommarens flyttning kvar i Oset? Guiden Lars Johansson 070-558 99 06 leder spaningen på pipare, snäppor och benor. Samling kl. 7 vid parkeringen i Södra Näsbytornet.

SÖNDAG 29 AUGUSTI

VADARSPANING PÅ BOGLUNDSÄNGEN

Denna kväll gör vi ett besök på Boglundsängen i Örebro, där stora mängder fåglar ibland vid gynnsamt väder stannar kvar och fyller på förråden de behöver för vidare flyttning söderut. Tillsammans med Ronnie Lindqvist 070-262 14 17 benar vi ut skillnaderna mellan de rastande vadarna. Kl. 18 är det samling vid parkeringen på Neongatan.

LÖRDAG 11 SEPTEMBER

KURS – ROVFÅGLAR, SVÅRA MEN INTE OMÖJLIGA

Magnus Friberg kommer att förmedla sina kunskaper och hjälpa oss bli säkrare på att art- och åldersbestämma rovfåglar. Datumet är flexibelt och kan ändras utifrån fördelaktigt väder. Anmälan krävs, **se hemsidan**.

SÖNDAG 12 SEPTEMBER

RÄVAHÄNGET

Dags igen för familjeaktiviteten vid Rävångsstugan, och som har blivit en populär tradition. NOF bjuder på fågelguidning, korvgrillning vid lägerelden och tipspromenad. Det blir kikärvning och ringmärkning av fåglar. Välkomna till Rävången, Rynningeviken där vi kan prata fåglar med NOFs duktiga guider och med varandra under trivsamma former kl. 08-13. För mer info: Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17.

ONS 15 - SÖN 19 SEPTEMBER

FALSTERBO

Höstresa till Falsterbo, där första stopp blir på Getterön och sedan spaning vid några intressanta ställen under färden ner mot Falsterbo. Reseledare är Björn Ander. För mer info och hur du anmäler dig, **se hemsidan**.

TORSDAG 16 SEPTEMBER

MÅNADSMÖTE

Planering pågår. Vi får se om vi kan ha ett fysiskt möte och i så fall i en ny lokal, eller om vi fortsätter med digitala möten. Kl. 19 börjar mötet under alla omständigheter. **Mer info kommer på vår hemsida.**

SÖNDAG 19 SEPTEMBER

TRANOR MED FLERA VID KVISMAREN

Transpaning vid övernattningsplatsen i Kvismaren. Då bästa stället varierar med vattenståndet samlas vi kl. 18 vid Öby Kulle för transport till stället för säsongen. Lars Johansson 070-558 99 06 guidar oss denna kväll.

TISDAG 28 SEPTEMBER

TRANOR MED FLERA VID KVISMAREN

Vi spanar efter tranor ännu en kväll vid övernattningsplatsen i Kvismaren. Bästa stället varierar med vattenståndet, så vi samlas kl. 17:30 vid Öby Kulle för transport till stället för säsongen. Lars Johansson 070-558 99 06 guidar oss även denna kväll.

SÖNDAG 3 OKTOBER

EURO BIRDWATCH

Denna dag deltar vi i den årligen återkommande, internationella aktiviteten Euro BirdWatch, där hela Europa räknar fåglar den första helgen i oktober. Samla några vänner på lördagen och bevaka flyttfågelsträcket på någon bra sträcklokal du med, och rapportera alla fåglar du ser under den här helgen på Artportalen och ange projektet Euro BirdWatch! På söndagen är alla välkomna till Venastugan för att hjälpa till med att räkna sträckande finkar, trastar och kanske någon mer sällsynt art kl. 07-12. För mer info kontakta Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17.

TORS 7 - SÖN 10 OKTOBER

ÖLAND

Fågelresa till Öland, och där Ronnie Lindqvist är vår reseledare. För mer info och hur du anmäler dig, **se hemsidan**.

MÅN 18 OCH SÖN 24 OKTOBER

KURS – GÄSS, INTRESSANTA OCH VÄL STUDERADE

Under två kursdagar, en teoridag och en dag ute i fält, får vi lära oss mer om de tusentals gäss av olika arter och raser som årligen besöker Närke. Kent Halttunen leder kursen, och kommer att delge oss nya fascinerande rön om gässens förflyttningar, och även bena ut olika art- och rasskillnader. **Anmälan krävs, se hemsidan.**

TORSDAG 21 OKTOBER

MÅNADSMÖTE

Planering pågår. **Mer info kommer på vår hemsida.**

FRE 29 - SÖN 31 OKTOBER

FÅGELSTRÄCK EFTER KUSTEN, HÖNÖ – KRÅKUDDEN

Följ med på denna helgresa till västkustens pärla under ledning av Hans Waern som upplåter sitt hus på Fotö för ett bekvämt boende nära de bästa fågellokaler. När vindarna är de rätta bjuder dessa lokaler på fantastisk sträckskådning. Anmäl intresse till Hans Waern, sms 070-492 53 51.

SÖNDAG 7 NOVEMBER

NOVEMBERDISETS VÄNNER

Södra Hjälmäntan kan ibland bjuda på riklig förekomst av fåglar, även en grådisig novemberdag. Vi besöker Engelbrektsholm, Katrinelund och flera andra trevliga fågellokaler under förmiddagen. Samling vid kyrkan i Stora Mellösa kl. 8. Ronnie Lindqvist 070-262 14 17 guidar oss i morgondiset.

TORSDAG 18 NOVEMBER

MÅNADSMÖTE

Planering pågår. **Info kommer på hemsidan.**

ÅRETS SKÅDARRESA TILL ÖLAND BLIR DEN 7-10 OKTOBER

FÅGLAR

i Närke

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Kent Halttunen

Nygård, Norra Folkavi
719 91 Vintrosa
070 216 11 30
kent.halttunen@outlook.com

REDAKTIONEN:

Arne Lundh

Villagatan 31
718 30 Frövi
070 202 80 64
ervalla31@hotmail.com

Charlotta Hedberg Tideman

Järnvägsgratan 32
703 62 Örebro
070 721 43 32
charlotta.tideman@tele2.se

Leif Haldorson

Brevbärargatan 52
703 78 Örebro
070 665 67 75
leif.haldorson@telia.com

Anders Nilsson

Ramsta 306
719 91 Vintrosa
070 964 12 10
mediagurun@icloud.com

NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

En ideell regionalförening av SOF/BirdLife Sverige. NOF jobbar med fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning. Medlem i föreningen blir man enklast genom att gå in på membit: membit.net/m4-member/login/500, och betala medlemsavgiften. Årsavgiften är 250 kr för vuxen, för familjemedlem 50 kr (ingen extra medlemstidning), ungdomsmedlem (13–20 år) betalar 100 kr och barn (1–12 år) 50 kr per år. Medlemmarna får vår medlemstidning som ges ut med fyra nummer per år. Dessutom får man hänga med på alla exkursioner, resor, utbildningar och spännande möten.

ADRESSÄNDRINGAR

Har du ändrat adress? Logga in på vårt medlemsregister, membit.net/m4-member, med det användarnamn du fick när du betalade medlemsavgiften.

Har du andra medlemsfrågor? Kontakta Sandra Tengelin, se styrelserutan längre ned här på sidan.

FÖRENINGSLOKAL

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas hus, Slottsgatan 13A, Örebro. För utställningsmateriel, holkar med mera används källarlokalen på Hagmarksgatan 9B.

HEMSIDA

Du är välkommen att besöka hemsidan nof.birdlife.se. Vi finns också på Facebook.

REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉN

Sammanställande:
Magnus Friberg
073 503 08 35

FÅGELSKYDDSGRUPPEN

Sammanställande:
Bengt Andersson

SKOGSGRUPPEN

Sammanställande
Bengt Andersson

JORDBR.GRUPPEN

Sammanställande
Kent Halttunen

OSETKOMMITTÉN

NOFs representant
Thord Eriksson
072 731 23 93

SVANSJÖN TYSSLINGEN

NOFs representant
Kent Halttunen

NOFS TJEJGRUPPER

Ami Sundén
070 944 73 00

Annika Lorin
070 375 78 18

STYRELSEN

Ronnie Lindqvist

Ordförande
Bertil Waldéns gata 6
702 15 Örebro
070 262 14 17
lindqvist_ronnie@hotmail.com

Maria Wanche

Ekonomi, kassör
Osvalla 230
719 92 Vintrosa
070 415 58 83
maria.wanche@gmail.com

Sandra Tengelin

Medlemsfrågor, exkursioner
Edsberg Ekebo
716 91 Fjugesta
070 372 19 29
ekebogard@hotmail.com

Bengt Andersson

Vice ordförande, remisser,
försäljning
Idrottsvägen 5
692 33 Kumla
070 693 33 65

Lars Johansson

Exkursioner, fågelskydd,
jaktfrågor
Holländaregatan 22
702 86 Örebro
070 5589 99 06
lars.h.johansson@icloud.com

Ami Sundén

Resor, tjejgruppen
Visthusgatan 6
702 26 Örebro
070 944 73 00
amisunden@hotmail.com

Catarina Ericson

Sekreterare, hemsidan, IT
Fredsgatan 34
703 62 Örebro
070 342 61 55
toverud@hotmail.se

Anastasia Valenta

Inomhusmöten, integration
Grankottvägen 6
702 82 Örebro
070 071 17 17
nof.anastasia@gmail.com

Eva Georgii-Hemming

Kommunikatör med Birdlife
Äsplunda 643
705 96 Glanshammar
070 254 20 27
georgiihemming@gmail.com

Även en **blind** höna kan hitta ett **korn**

Det här med skådning är ju så roligt! Nästan vad som helst kan hända. Både skådare och icke-skådare bidrar till munterhet. Ofta när man träffar icke-skådare berättar de att de sett något ovanligt. Efter en del frågor kommer vi (skådaren i alla fall) fram till att det kanske inte var något ovanligt. Men plötsligt händer det.

EN KVÄLL TOG JAG EN PROMENAD i Sydnärke med en mor och hennes son, där fokus låg på fåglar. Jag hade med tuben. Och vips, kommer det fram en gube. Föreställ er att han pratar ungefär som Hjalmar.

– Jahaa, vad footar nii?

– Det är en kikare. Vi kollar fåglar, svarar jag artigt.

– Jahaa! Jag har en kompis i Askersund, Hiilding nånting. Han såg en stork i dag!

Suck, tänker jag – det är säkert en trana.

Hörrödu, han la ut ett foto på de här fejsbook! Ska se om ja kan hiitta't.

Guben halar fram telefonen och spänner av stavarna från sina handleder.

– Hur faen gör en nu? Ska en scrolla? Faen, ja hittart inte!

– Du kan ju prova att söka på honom, säger jag utan att låta ironin ta över.

– Ja, juust! Smart!

Efter en liten stund visar han upp en bild på en klockren vit stork som sitter på en lyktstolpe när rondellen i Askersund.

Tack för kaffet!

OM ATT FÖRA SIG I SKÅDAR-KRETSAR.

På tiden innan smart-phones och mini-call fanns en telefonlista för exklusiva arter och skådare. Det hade hittats en gåsgam. En erfaren skådare tar med sig en vän (på nåder kan en tänka sig) och nybliven skådare. Väl framme ses gamen bra. Skådareliteen är samlad. Alla är nöj-

da. Skulle inte förvåna mig om det tändes en eller annan cigarr. Vännen ser sig omkring och plötsligt skriker han ut: ”Å, kolla! En trädskrypare!”

Höstskådning vid Nabben (Falsterbo) nere i sydvästligaste Sverige. Tidig morgon. Dimmigt. Många skådare, många nationaliteter. Trångt. Fuktigt. Mygg. Som bits. Dimman lättar, men fortfarande inget riktigt tryck på sträckfåglar. Alla är på tårna.

Plötsligt kommer en vadare flygande längs västsidan och landar. Danskarna mumlar ut snabbt:

– Dobbeltbekkasin!

En svensk skådare, som hör danskarna (och troligtvis utan att ha sett fågeln), skriker ut:

– DUBBELBECK!

Det blir ju så klart dubbelfel. Danmark och Sverige har namn på sina beckasiner i olika nivåer så att säga: danskarna säger dobbeltbekkasin om vår enkelbeckasin.

Ett litet fniss (hihihi) hörs inifrån vindskyddet, där sträckräknargänget sitter.

Det fylls på med folk och det börjar bli riktigt trångt.

Från samma vindskydd hörs senare från en vindpinad man med vevande armar, på skånish english:

– Unnan! You're blocking the view!

OM ATT HA KOLL PÅ BEGREPPEN. Vi står i Malmös norra hamn, helikopterplattan (Plattan även kallad). En havsfågellokal av rang ska det visa sig. Malmöborna har insett att man kan uppleva havsfåglar på hemmaplan. Från en bunker en bit bort bolmar det plötsligt upp svart rök som blåser åt vårt håll. Koppartjuvar eldar av plasten. Stanken blir rätt påtaglig. Även sikten påverkas.

En skådare utbrister:

– Nu blir vi snart drabbade av koll4-syndromet! (det är fortfarande i stjärnorna vad han egentligen hade tänkt säga)

På tal om sikten. Det lär ha kommit ut en skådare till obsplatsen, oklart var. Troligen aningen sen.

– Jahaa, man ser sikten bra idag!

Det hade väl troligtvis varit dimmigt de tidigare dagarna...

Oklart dock hur dåligt sikten syntes då.

Att planera sin semester är viktigt för hårdskådare. Vår eller höst. Svaret kan kanske vara både och. En glödhet (skånsk) skådare hade dock redan bestämt sig:

– Jau skau hau six vickor i Siptembohr!” (Jag ska ha sex veckor i september!)

SKÅDA PÅ där ute, så ses vi!

KRÖNIKA: BJÖRN ANDER

